

leper

Diksmuidseweg 393

13 JULI 2026

ARCHEOSERVICE

Gemaakt door: Kirsten Van Campenhout

ARCHEOSER✓ICE

Kirsten Van Campenhout

Archeologienota

Ieper Diksmuidseweg 393

Deel 1: Verslag van Resultaten

Kirsten Van Campenhout

Meerdonk 2026

Colofon

Titel: Archeoservice-rapport 100: Ieper Diksmuidseweg 393. Archeologienota. Verslag van Resultaten

Auteur: Kirsten Van Campenhout

Erkende archeoloog: Kirsten Van Campenhout (2015/00060)

Grafische illustraties/GIS: Archeoservice (tenzij anders vermeld)

Rapportnummer: Archeoservice-rapport 100

Uitvoerder: Archeoservice. Kirsten Van Campenhout

Vestiging: Bloempotstraat 23A, 9170 Sint-Gillis-Waas

Publicatiedatum: 13/07/2026

Publicatieplaats: 9170 Meerdonk

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

©Archeoservice, 2026

Archeoservice aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Archeoservice bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken via www.archeoservice.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Archeoservice mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

INHOUD

VOORWOORD	1
1.1 BUREAUONDERZOEK: BESCHRIJVEND GEDEELTE	2
1.1.1 Administratieve gegevens.....	2
1.1.2 Aanleiding.....	4
1.1.2.1 Directe aanleiding	4
1.1.2.2 Juridisch kader.....	4
1.1.2.3 Archeologische voorkennis.....	5
1.1.3 Huidige situatie	8
1.1.4 Geplande werken	8
1.1.5 Onderzoeksopdracht	14
1.1.6 Werkwijze en strategie.....	14
1.1.7 Randvoorwaarden.....	16
1.2 BUREAUONDERZOEK: ASSESSMENTRAPPORT	17
1.2.1 Landschappelijke situering.....	17
1.2.1.1 Ligging van het plangebied.....	17
1.2.1.2 Aardkundige gegevens.....	17
1.2.2 Archeologische situering	24
1.2.2.1 Centraal Archeologische Inventaris	24
1.2.2.2 (Archeologie)nota's en eindverslagen.....	27
1.2.3 Historische situering	27
1.2.3.1 Historisch kader	28
1.2.3.2 Cartografische bronnen uit de 18 ^{de} en 19 ^{de} eeuw	29
1.2.3.3 Cartografische en orthofotografische bronnen tijdens de Eerste Wereldoorlog.....	32
1.2.3.4 Cartografische en orthofotografische bronnen NA de Eerste Wereldoorlog	33
1.2.4 Beantwoording van de onderzoeksvragen	40
1.3 SYNTHESE.....	42
1.3.1 Interpretatie en datering van het projectgebied	42
1.3.2 Archeologische verwachting	42
1.3.3 Afweging noodzaak verder vooronderzoek.....	44
SAMENVATTING.....	47
BIBLIOGRAFIE	48
LIJSTEN.....	49
Lijst van Figuren.....	49
Lijst van Tabellen	49
BIJLAGEN.....	50

VOORWOORD

Archeoservice heeft een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in het kader van een omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen ter hoogte van de Diksmuidseweg 393 in Ieper (West-Vlaanderen). De initiatiefnemer plant de sloop van bestaande landbouwgebouwen, de bouw van een nieuwe melkveestal en kalverstal, de aanleg van een mestilo, bijkomende voedersilo's en nieuwe verhardingen. Deze werken gaan gepaard met bodemingrepen waardoor eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd kan worden.

Erkend archeoloog Kirsten Van Campenhout voerde een bureauonderzoek uit conform de Code van Goede Praktijk. Hierbij werden landschappelijke, historische, cartografische en archeologische gegevens samengebracht en geanalyseerd om het archeologisch potentieel van het plangebied in kaart te brengen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied zich in de onmiddellijke omgeving van het historische Kasteel van Boezinge bevindt. De eigenlijke kasteelsite ligt ten noordoosten van het plangebied. Langs de noordoostelijke rand van het plangebied bevond zich vóór de Eerste Wereldoorlog één historisch gebouw dat vermoedelijk functioneel verbonden was met het kasteeldomein. De huidige landbouwhoeve werd evenwel pas na de Eerste Wereldoorlog opgericht. Daarnaast bevindt het terrein zich binnen het voormalige frontlandschap van de Eerste Wereldoorlog, waar verschillende militaire relictten kunnen worden verwacht. Ook oudere archeologische resten kunnen op basis van de beschikbare gegevens niet volledig uitgesloten worden.

Gelet op de aanwezigheid van potentiële archeologische waarden en de omvang van de geplande bodemingrepen kan op basis van het bureauonderzoek geen uitspraak gedaan worden over de bewaringstoestand van het bodemarchief. Daarom wordt bijkomend archeologisch vooronderzoek noodzakelijk geacht. In eerste instantie wordt een landschappelijk booronderzoek geadviseerd om de bodemopbouw, de verstoringsgraad en het archeologisch potentieel van het plangebied verder te evalueren.

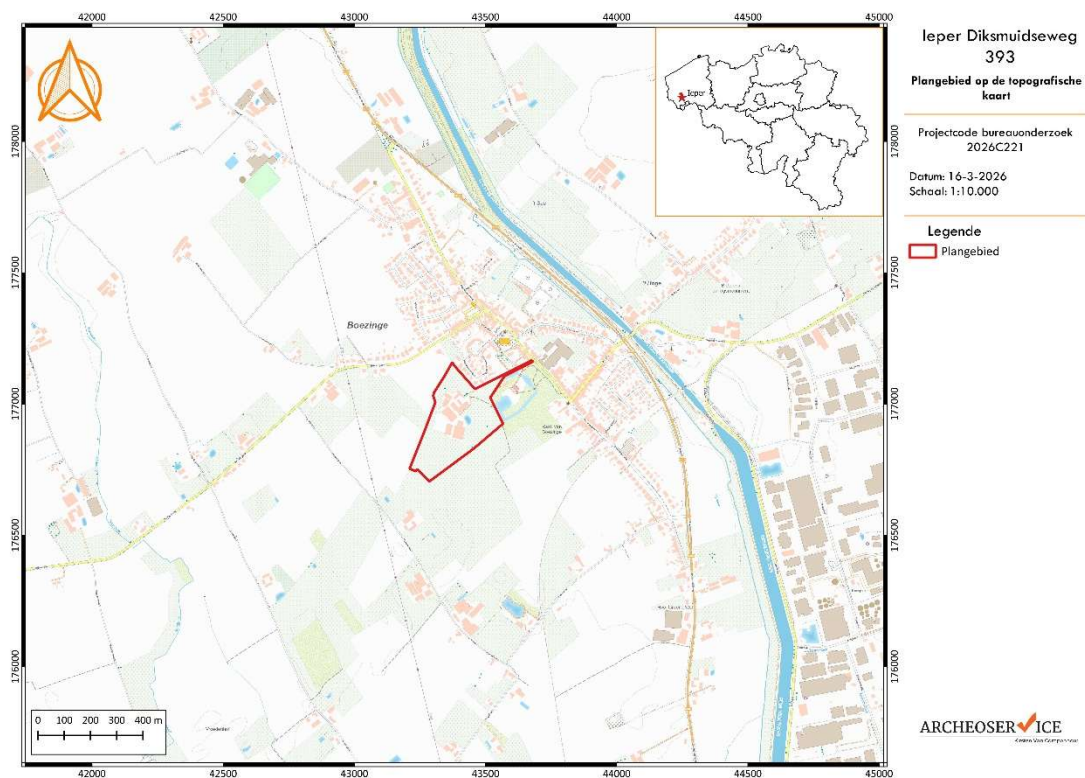
1. Verslag van Resultaten

BUREAUONDERZOEK 2026C221

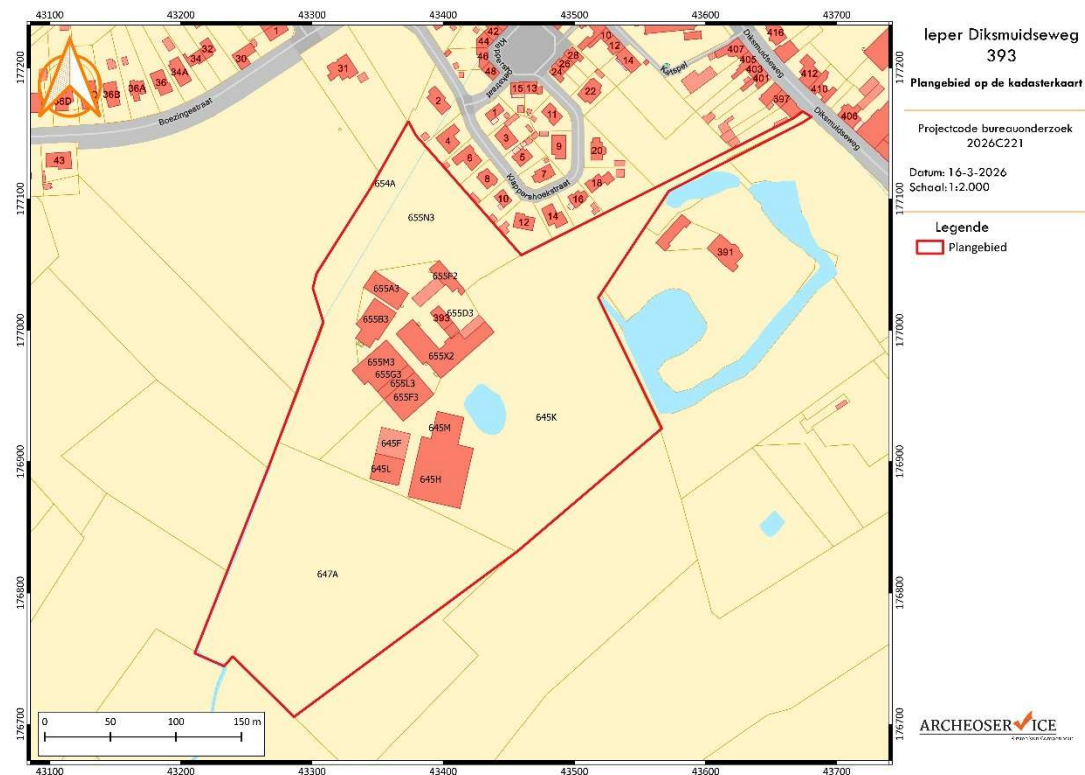
1.1 BUREAUONDERZOEK: BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode Onroerend Erfgoed	2026C221		
Toponiem	Ieper Diksmuidseweg 393		
Adres	Diksmuidseweg 393, 8904 Ieper		
Kadastrale gegevens	IEPER 8 AFD/BOEZINGE/ Sectie A / Perceelnummers 645F, 645H, 645K, 645L, 645M, 647A, 654A, 655A3, 655B3, 655D3, 655F2, 655F3, 655G3, 655K3, 655L3, 655M3, 655N3, 655X2		
Bounding box (Lambert '72)	ZW: x: 43207.4 / y: 176700.2 NO: x: 43684.5 / y: 177163.8		
Topografische ligging	Zie Figuur 1		
Kadasterplan	Zie Figuur 2		
Oppervlakte plangebied	Ca. 82.584 m²		
Oppervlakte bodemingreep	Ca. 11.350 m²		
Projectnummer Archeoservice	2026/0011		
Betrokken actoren	Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout	(OE/ERK/Archeoloog/2015/00060)
	Betrokken actor:	Kirsten Van Campenhout	(OE/ERK/Archeoloog/2015/00060)
	Betrokken derden:	Nvt	
Beheer en plaats documentatie	Archeoservice Bloempotstraat 23A 9170 Meerdonk		
Uitvoeringsperiode	16 maart – 13 juli 2026		
Uitgevoerd onderzoek	Bureauonderzoek		

Figuur 1: Plangebied op de topografische kaart¹

Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadastrale plan.²

¹ Agiv 2026.

² Agiv 2026.

1.1.2 AANLEIDING

1.1.2.1 DIRECTE AANLEIDING

Archeoservice heeft in maart-juli 2026 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd naar aanleiding van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor het plangebied *Ieper Diksmuidseweg 393*. De initiatiefnemer plant op het terrein de sloop van bestaande structuren en de bouw van een nieuwe stal met bijhorende verharding. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van ca. 82.584 m². De hiergenoemde plannen kunnen gepaard gaan met een aanzienlijke ingreep in de bodem waarbij eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd kan zijn. Het doel van de onderhavige studie is om archeologische evaluatie van het terrein op te maken. Dit gebeurt in eerste instantie door de opmaak van een **bureaustudie**.

1.1.2.2 JURIDISCH KADER

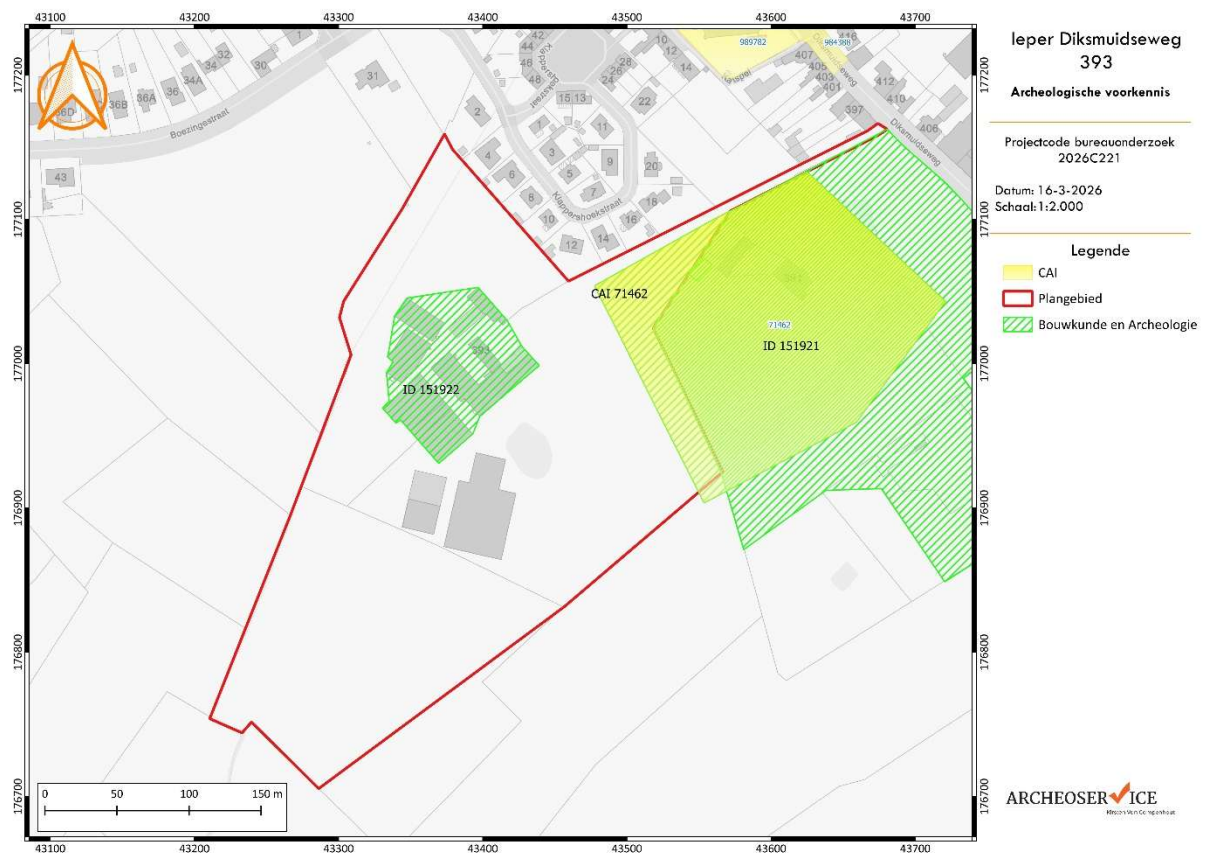
De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de voorwaarden voldoen aan art. 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014. Het vooronderzoek is door Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060) van Archeoservice uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0 en werd voor aktenaam voorgelegd aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Het plangebied *Ieper Diksmuidseweg 393* voldoet aan de volgende voorwaarden om een archeologienota te verplichten, zoals aangeduid op onderstaande beslissingsboom (Figuur 3) van het agentschap Onroerend Erfgoed:

- ✓ Het plangebied ligt niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt; noch in een archeologische zone;
- ✓ Het plangebied ligt gedeeltelijk in agrarisch gebied, in woongebied en in woonuitbreidingsgebied;
- ✓ De totale oppervlakte van het plangebied *Ieper Diksmuidseweg 393* bedraagt ca. 82.584 m²;
- ✓ De totale oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 11.350 m².

Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd.

niet gelijkgesteld worden met de huidige hoeve. In deze archeologienota wordt de inventarisbenaming "Neerhof" daarom niet geïnterpreteerd als een aanwijzing voor de aanwezigheid van een historische neerhofsite binnen het plangebied, maar uitsluitend als de administratieve benaming van het beschermde inventarisobject. Het is namelijk een 20ste-eeuws landbouwbedrijf met losse, lage bestanddelen, U-vormig gegroepeerd rondom een geasfalteerd erf. De gebouwen bestaan uit een boerenhuis, stalvleugel, dwarsschuur en varkensstalletje. Het is ten noordoosten bereikbaar via een geasfalteerde erfoprit en heeft een toegangspoort met voetgangersdoorgang.

Figuur 4: Zicht op de objecten uit de inventaris bouwkundig erfgoed en de CAI.⁶

⁶ Agiv 2026.

Figuur 5: Enkele foto's van het Kasteel van Boezinge (boven) en het Neerhof (onder, huidig plangebied).⁷

⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026.

1.1.3 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied *Ieper Diksmuidseweg 393* is gelegen aan de zuidelijke dorpsrand van Boezinge, een deelgemeente van Ieper, in de provincie West-Vlaanderen. Het centrum van Ieper ligt bijna 5 km ten zuiden van het plangebied. Het terrein ligt in landelijk gebied aan de linkeroever van het Kanaal Ieper-IJzer.

Via een lange oprit die aansluit op de Diksmuidseweg wordt de kern van het plangebied bereikt (Figuur 6). De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 82.584 m². Centraal bevindt zich een hoeve, bestaande uit een woning, meerdere stallen (rund, varken), loodsen en bergingen, sleuvsilo's en verharding. Ten oosten van de bebouwing ligt een grote open water put. Rondom de centrale, bebouwde zone liggen verschillende percelen akkers en weilanden.

Ten noordoosten van het plangebied ligt het Kasteel van Boezinge, langs de noordelijke rand van het plangebied is een recente woonwijk aangelegd. In alle andere windrichtingen sluit de contour van het studiegebied aan op agrarische percelen.

1.1.4 GEPLANDE WERKEN

De opdrachtgever plant op het terrein de sloop van bestaande structuren en een nieuwbouw. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.⁸ De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 82.584 m²; de totale oppervlakte van alle geplande werken samen bedraagt ongeveer 11.350 m² (Figuur 7-9). Alle plannen bevinden zich in Bijlage 1.

Voorbereidende sloopwerken

Een groot deel van de geplande werken bestaat uit de sloop van bestaande structuren. Deze structuren behoren niet tot de meest oorspronkelijke toestand van het neerhof. Alle structuren die gesloopt worden bevinden zich aan de noordelijke kant van het plangebied:

- Zeugenstal 1: oppervlakte ca. 1012 m²
- Vleesvarkensstal 2: oppervlakte ca. 321 m²
- Vleesvarkensstal 3 (afdak aan loods): oppervlakte ca. 95 m²
- Vleesvarkensstal 4: oppervlakte ca. 484 m²
- Vleesvarkensstal 5: oppervlakte ca. 154 m²

In totaal wordt een zone van ongeveer 2066 m² gesloopt. Een andere varkensstal wordt omgebouwd tot een berging, maar hier zijn geen bodemingrepen mee gemoeid. Het slopen van bestaande structuren zal beperkt blijven tot de bestaande versterking. De ondergrondse mestputten worden gevuld met aarde afkomstig van de uitgravingen van de nieuwbouw.

Nieuwe melkveestal

De nieuwbouw situeert zich ten zuiden van de bestaande bebouwing. De bestaande melkveestal wordt verlengd met een oppervlakte van ca. 3073 m². Aan de westzijde van de stal worden een bureauruimte, technische ruimte en tanklokaal ingericht. De grijze silotank voor de koeling en opslag van melk wordt naast dit lokaal geplaatst. De melkveestal is volledig onderkelderd voor de opvang van mest en omvat meerdere mestgangen, aparte kanalen en schepputten. Aan de westzijde ligt de

⁸ Informatie aangeleverd gekregen via het uitvoerende architectenbureau.

hemelwaterput. Dit betekent dat de volledige oppervlakte van 3073 m² minstens 220 cm diep uitgegraven wordt.

Ten oosten van de nieuwe melkveestal wordt een bomenrij aangeplant. De geplande verstoring hiervoor is erg lokaal, beperkt in diepte en oppervlakte en daarom verwaarloosbaar.

Nieuwe kalverstal

Ten westen van de nieuwe melkveestal wordt een nieuwe openfront kalverstal gebouwd. De kalverstal bestaande uit zes afzonderlijke groepen voor de huisvesting van kalveren in de leeftijd van 3 tot 18 weken. De oppervlakte van de totale stal is ongeveer 89 m² en deze wordt volledig onderkelderd tot een diepte van minstens 200 cm.

Mestsilo

De aanvraag omvat de oprichting van een bovengrondse, overdekte mestopslag in de vorm van een mestsilo. De silo heeft een diameter van 25 m en wordt deels ingegraven, namelijk 1,00 m onder het maaiveld, met een zichtbare hoogte van 5,00 m boven het maaiveld.

Uitbreiding voedersilo's

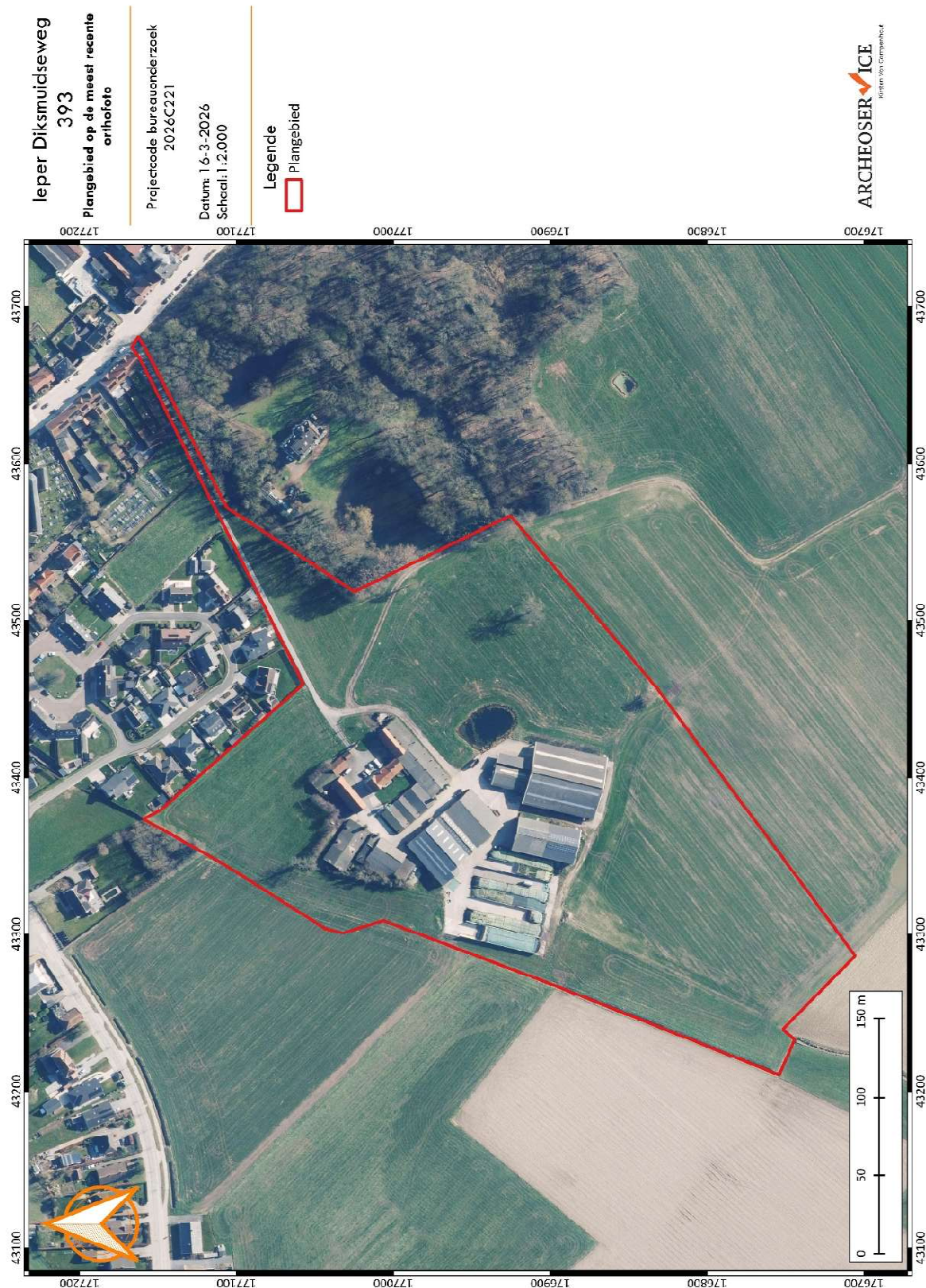
Meer naar het oosten toe worden drie extra groenvoedersilo's bijgeplaatst. Samen hebben ze een oppervlakte van ongeveer 2900 m². Voor de betonnen vloer en onderliggende funderingslagen wordt een verstoringdiepte van 40 cm voorzien.

Verharding

Tussen de bestaande melkveestal en de bestaande berging en ten zuiden van deze berging wordt een nieuwe betonverharding aangelegd. Dit valt gedeeltelijk samen met de reeds bestaande waterdoorlatende grindverharding. Voor de totale verharding van ca. 2200 m² wordt een verstoring verwacht van 40 cm voor de funderingslagen en afwerking.

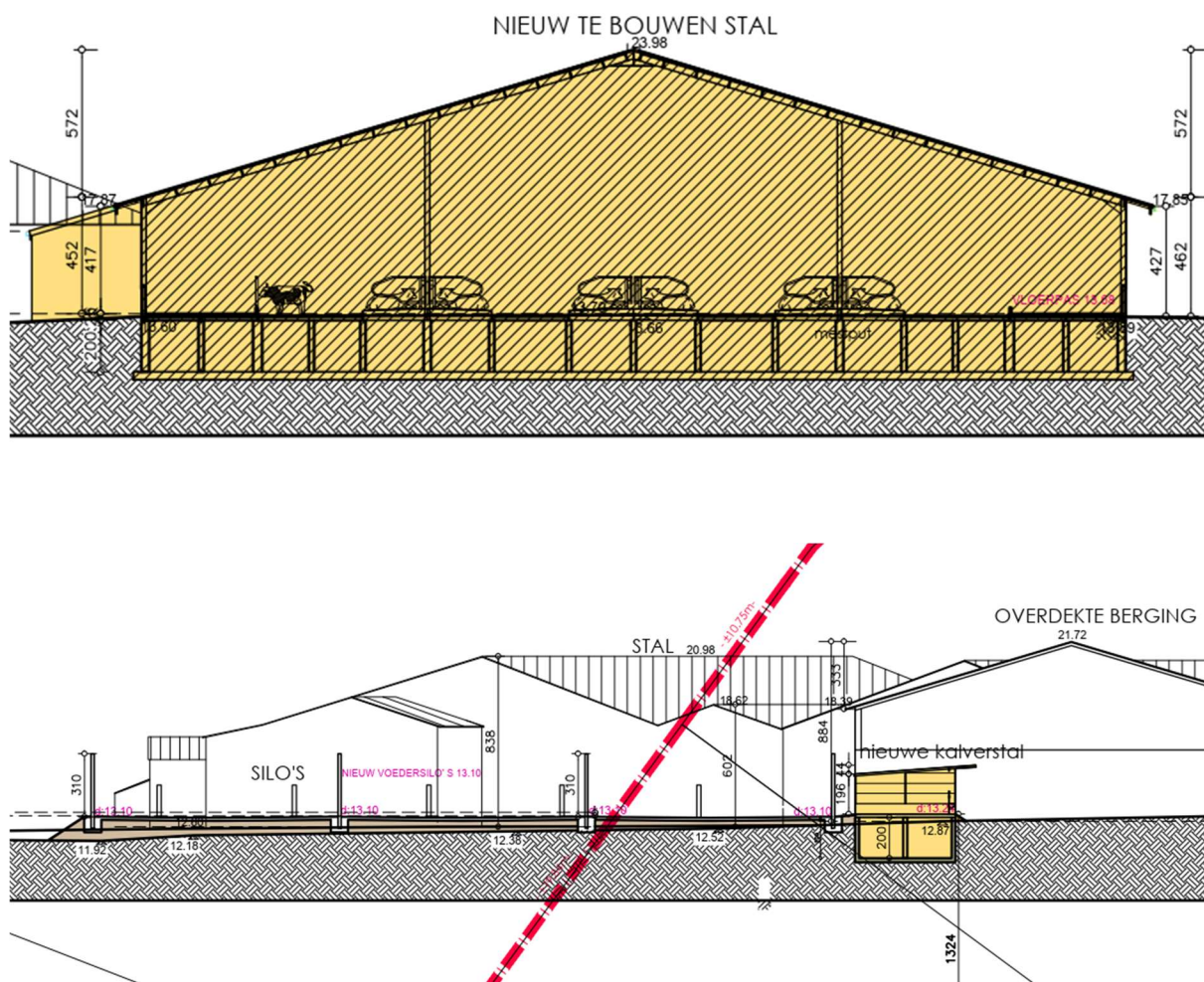
Tabel 1. Overzicht van de geplande ingrepen

Bodemingreep	Oppervlakte (m ²)	Verstoringdiepte (cm)	Opmerking
Sloopfase	2066	0	Binnen bestaande verstoring
Verharding	2200	40	
Groenvoedersilo's	2900	40	
Mestsilo	490	100	
Nieuwbouw stallen	3162	220	Inclusief kleinere kalverstal

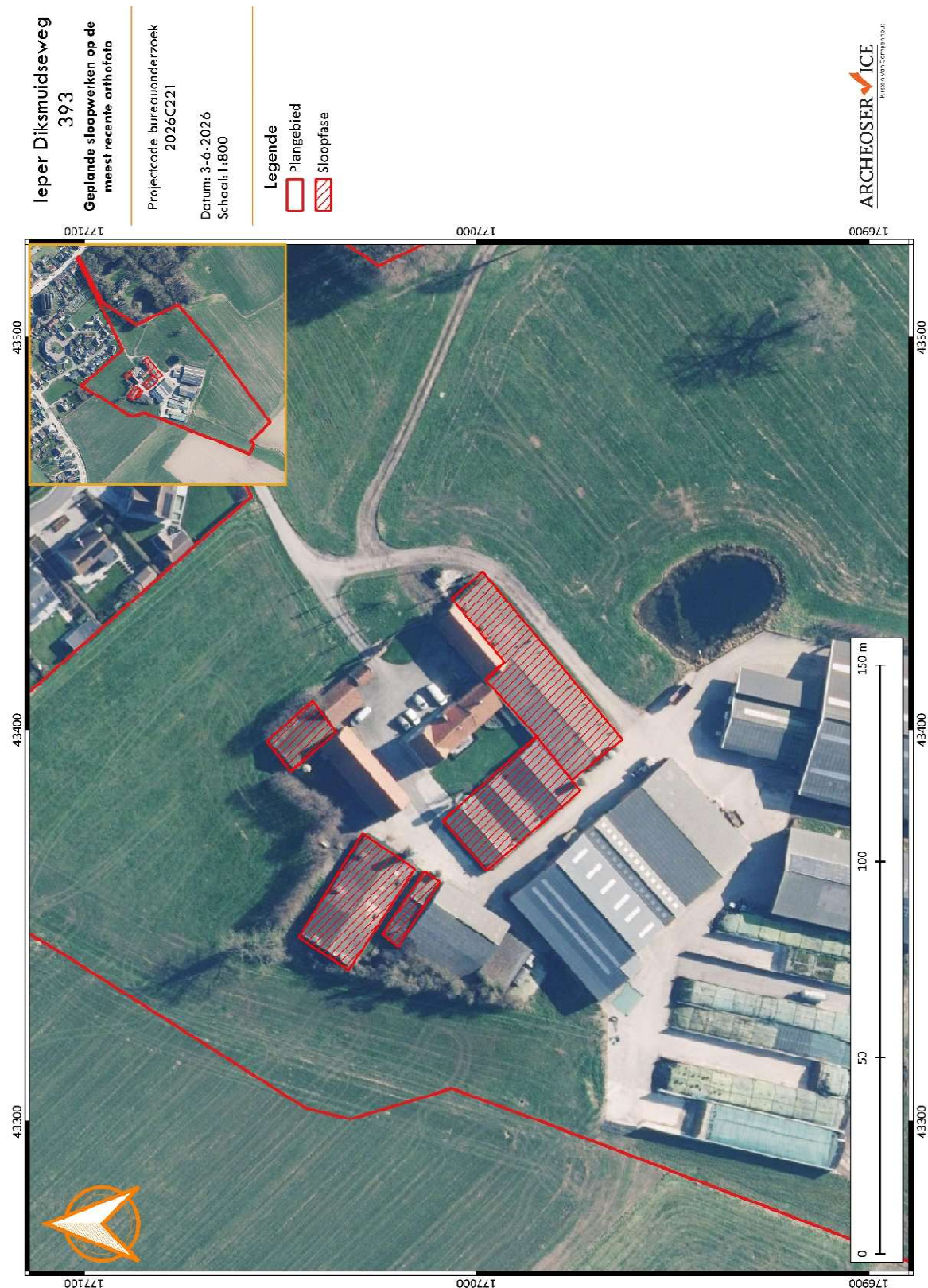
Figuur 6: Meest recente luchtopname van het plangebied en omgeving.⁹

⁹ Agiv 2026.

Figuur 7: Doorsnede bouwplannen.¹⁰

¹⁰ Plan aangeleverd door de initiatiefnemer.

Figuur 8: Aanduiding geplande sloopfase op de meest recente luchtopname van het plangebied en omgeving.¹¹

¹¹ Geopunt 2026; Plannen aangeleverd door de initiatiefnemer.

Figuur 9: Aanduiding geplande ingrepen op de meest recente luchtopname van het plangebied en omgeving.¹²

¹² Geopunt 2026; Plannen aangeleverd door de initiatiefnemer.

1.1.5 ONDERZOEKSOPDRACHT

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied. Deze waarden behouden en beschermen voor beschadiging of vernietiging kan op twee manier gebeuren: *in situ* bewaring komt tot stand wanneer de archeologische waarden ingepast kunnen worden in de ontwikkelingsplannen; wanneer dit niet mogelijk is, is behoud *ex situ* de enige optie door het opstellen van maatregelen voor vervolgonderzoek.

Het archeologisch vooronderzoek leidt tot **drie primaire vraagstellingen** die beantwoord dienen te worden:

- ✓ Zijn archeologische waarden aanwezig en wat zijn de karakteristieken hiervan?
- ✓ Wat is de kenniswaarde van deze mogelijke archeologische waarden?
- ✓ Hoe moet worden omgegaan met mogelijke archeologische waarden in het kader van de geplande bodemingrepen?

Het archeologisch vooronderzoek start steeds met een **bureauonderzoek**, maar kan leiden tot (combinaties van) meerdere onderzoeksmethoden. Men maakt een onderscheid tussen vooronderzoek zónder ingreep in de bodem en vooronderzoek mét ingreep in de bodem.

- Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kan bestaan uit:
 - ✓ een bureauonderzoek
 - ✓ een landschappelijk onderzoek
 - ✓ geofysisch onderzoek
 - ✓ veldkartering
- Vooronderzoek met ingreep in de bodem kan bestaan uit:
 - ✓ verkennend archeologisch booronderzoek
 - ✓ waarderend archeologisch booronderzoek
 - ✓ proefsleuven en proefputten

Wanneer tijdens het vooronderzoek archeologische waarden worden aangetroffen die relevant zijn en een archeologische vindplaats aanduiden, kan dit leiden tot een archeologische opgraving wanneer de waarden niet *in situ* veiliggesteld kunnen worden.

1.1.6 WERKWIJZE EN STRATEGIE

Het bureauonderzoek is uitgevoerd onder leiding van erkend archeoloog Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060) en conform de Code van de Goede Praktijk 4.0. Het doel van het bureauonderzoek bestaat er uit om op basis van verschillende bronnen inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving doorheen de tijd. Op basis van deze resultaten wordt een **archeologische verwachting** bepaald, specifiek voor dit plangebied.

De initiatiefnemer heeft alle informatie aangeleverd met betrekking tot de contour van het plangebied en de inplanting en uitvoeringswijze van de geplande werkzaamheden. Dit gebeurde

door het aanleveren van de bijgevoegde **ontwerpplannen** en aanvullende mondelinge en/of schriftelijke communicatie.

Voor de **landschappelijke situering** van het plangebied worden de volgende digitale kaarten geraadpleegd: de topografische kaart, Tertiair- en Quartairgeologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen.¹³ De bodemkundige gegevens werden aangevuld met de informatie die beschikbaar gesteld wordt via de website Databank Ondergrond Vlaanderen.¹⁴

Informatie over **archeologische waarden** binnen en in de regio van het plangebied worden verzameld via de Centraal Archeologische Inventaris (CAI)¹⁵ en via de databank van in akte genomen (archeologie)nota's en eindverslagen¹⁶.

De **historische situering** van de gemeente, en meer specifiek het plangebied zelf, is beschreven aan de hand van uitgegeven en onuitgegeven bronnen in combinatie met de Inventaris Onroerend Erfgoed¹⁷. Ook historische kaarten werden geraadpleegd. Vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het plangebied en haar regio zijn verschenen, kan het bijdragen tot het beeld over de evolutie van het plangebied. Men moet echter steeds indachtig zijn dat bij afwezigheid van bebouwing dit geen garantie biedt dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur en is het pas vanaf de 19de eeuw dat de eerste gedetailleerde kadasterkaarten verschijnen. Voor het historisch onderzoek worden de volgende basiskaarten geraadpleegd: de Ferrariskaart, de Atlas der Buurtwegen, de Poppkaart en de Vandermaelenkaart. Ook Cartesius¹⁸, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, is geraadpleegd. Vanwege de ligging van het plangebied zijn ook de loopgravenkaarten geraadpleegd. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste decennia.

De studie van de hierboven vermelde bronnen gaf wél aanleiding tot een bijkomend wetenschappelijk onderzoek, specifiek naar het **wereldoorlogerfgoed**. Om die reden is dhr. Birger Stichelbaut gevraagd om een studie te maken op basis van luchtfoto's uit de periode van Wereldoorlog I.

De volgende **onderzoeksvragen** zouden beantwoord moeten worden door het bureauonderzoek:

- ✓ Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- ✓ Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- ✓ Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- ✓ Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

¹³ Raadpleegbaar via www.geopunt.be

¹⁴ Raadpleegbaar via www.dov.vlaanderen.be

¹⁵ Raadpleegbaar via <https://cai.onroenderfgoed.be>

¹⁶ Raadpleegbaar via www.geopunt.be

¹⁷ Raadpleegbaar via <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

¹⁸ Raadpleegbaar via <https://cartesius.be>

- ✓ Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- ✓ Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein? Zo ja, wat is de aard van deze waarden?
- ✓ Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.1.7 RANDVOORWAARDEN

Het uitvoeren van verder archeologisch onderzoek in deze fase wordt, zonder de zekerheid dat de omgevingsvergunning wordt verkregen, als een financieel risico beschouwd door de opdrachtgever. Het eventueel archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem zal bijgevolg uitgevoerd worden in een uitgesteld traject om economische redenen.

1.2 BUREAUONDERZOEK: ASSESSMENTRAPPORT

Het bureauonderzoek heeft tot doel om zonder ingreep in de bodem maar op basis van de bestaande informatie (landschappelijk, historisch, archeologisch) na te gaan in hoeverre er archeologische resten aanwezig kunnen zijn binnen de grenzen van het projectgebied.

1.2.1 LANDSCHAPPELIJKE SITUERING

Het bureauonderzoek heeft tot doel om zonder ingreep in de bodem na te gaan in hoeverre er archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Dit gebeurt op basis van de bestaande informatie, o.a. de onderstaande aardkundige gegevens.

Tabel 2. Overzicht van de landschappelijke resultaten

Bron	Resultaat
Huidig gebruik	Bedrijfsterrein met loods, woning, verharding en gras
Tertiairgeologische kaart	Lid van Aalbeke
Quartairgeologische kaart	Type 1: Geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (1) Type 1a: Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen (a) bovenop de Pleistocene sequentie (1)
Bodemkaart	Matig droge zandleembodem met textuur B horizont tot sterk gleyige kleibodem zonder profiel
Landschappelijke kaart	Zandleem- en leemstreek (zuidelijke IJzervlakte, land van leper)
Topografie	Depressie van geul geflankeerd door lage ruggen
Hydrografie	IJzerbekken met de leperlee

1.2.1.1. LIGGING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied ligt ten zuiden van de dorpskern van Boezinge, een deelgemeente van leper, in de provincie West-Vlaanderen. De streek rond Boezinge en leper behoort tot zandlemig Vlaanderen. Het plangebied bevindt zich in een lager gelegen gebied gecreëerd door de leperlee en het kanaal leper-Ijzer, iets meer dan 600 m ten noordoosten van het projectgebied.

1.2.1.2. AARDKUNDIGE GEGEVENS

Het Tertiair is een geologisch tijdvak dat de periodes Paleogeen en Neogeen omvat. Het tekent het begin van de menselijke geschiedenis.

De **Tertiairgeologische kaart** wijst op de aanwezigheid van de Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk)¹⁹ als geologische eenheid in de ondergrond en directe omgeving van het plangebied (Figuur 10). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen. Het Lid van Aalbeke is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die

¹⁹ Jacobs, Polfliet e.a. 2010.

soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Het Neogeen wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak van de aarde aangetroffen en zijn weergegeven op de **Quartairgeologische kaart** (Figuur 11). In het plangebied betreft het grotendeels **profieltype 1**²⁰: eolische afzettingen. In het Weichseliaan worden de eolische afzettingen gevormd: dit zijn afzettingen van fijn zand, soms lemig met mogelijk aan de basis een afwisselend complex van zand- en leemlaagjes. Het zijn dekzanden die lokaal herwerkt kunnen zijn. Enkel plaatselijk duiken ze nog boven het actuele maaiveld. Over grote oppervlakten zijn de dekzanden herwerkt en ofwel afgedekt door een estuarien kleiig zandig complex dat is gevormd in recente tijden. De westelijke rand staat gekarteerd als **profieltype 1a** waarbij holocene of tardiglaciale fluviale afzettingen waar te nemen zijn bovenop de eolische afzettingen. Deze bevinden zich ter hoogte van een waterloop zonder naam.

De **bodemkaart** toont aan dat het plangebied grotendeels gekarteerd is als een matig droge zandleembodem met textuur B horizont²¹ (Figuur 12): **Lcaz**. De bouwvoor rust op een E-horizont of rechtstreeks op de textuur B horizont. Deze textuur B horizont bestaat uit een zware, bruine zandleem en is aangereikt met klei en sesquioxiden. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 tot 120 cm onder het maaiveld. Sedimenten worden lichter of grover in de diepte. In normale omstandigheden hebben deze gronden geen watergebrek noch wateroverlast.

Naar het oosten toe komen ook **Lba**-bodems voor: dit zijn droge zandleembodems met een textuur B horizont. Deze gronden met textuur B horizont hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont (30 tot 40 cm dik). Hieronder komt een meer kleiige textuur B horizont voor. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes (. . . z). Normaal is de aan klei uitgeloopte horizont meer dan 40 cm dik (Abao) in andere gevallen werd door erosie het profiel afgeknot en rust de Ap direct op de textuur B (Lba1). Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. De waterhuishouding is gunstig.

Naar het westen toe, ter hoogte van de onbekende waterloop komen twee bodemseries voor: **Eep** en **Ldp**. De bodemserie Eep stelt een sterk gleyige kleibodem voor zonder profiel. De humeuze bovengrond is donker grijsbruin en sterk humeus met veel roest. De blauwgrijze reductiehorizont begint vanaf de diepte van 100 cm. Deze gronden zijn veel te nat en soms tijdelijk overstroomd in de winter; goed vochthoudend in de zomer. Het bodemtype Ldp bestaat uit matig natte zandleembodems zonder profiel. Het zijn colluviale gronden, gekenmerkt door een laag recent geërodeerd sediment. Meestal wordt op geringe tot matige diepte een bedolven textuur B (p(c), p1, po) of een Tertiair substraat aangetroffen. Het colluviaal dek onderscheidt zich van het autochtoon zandleem door de aanwezigheid van kleine houtskool- en baksteenrestjes. Roestverschijnselen beginnen tussen 50 en 80 cm. De waterhuishouding is gekenmerkt door wateroverlast in de winter; ze is goed in de zomer

Ter hoogte van het Kasteel van Boezinge komt de bodem **OC** voor: dit is een kunstmatige grond, gekenmerkt door onregelmatige terreinvormen en door zeer humeuze profielen. Ter hoogte van de

²⁰ Adams, e.a. 2002.

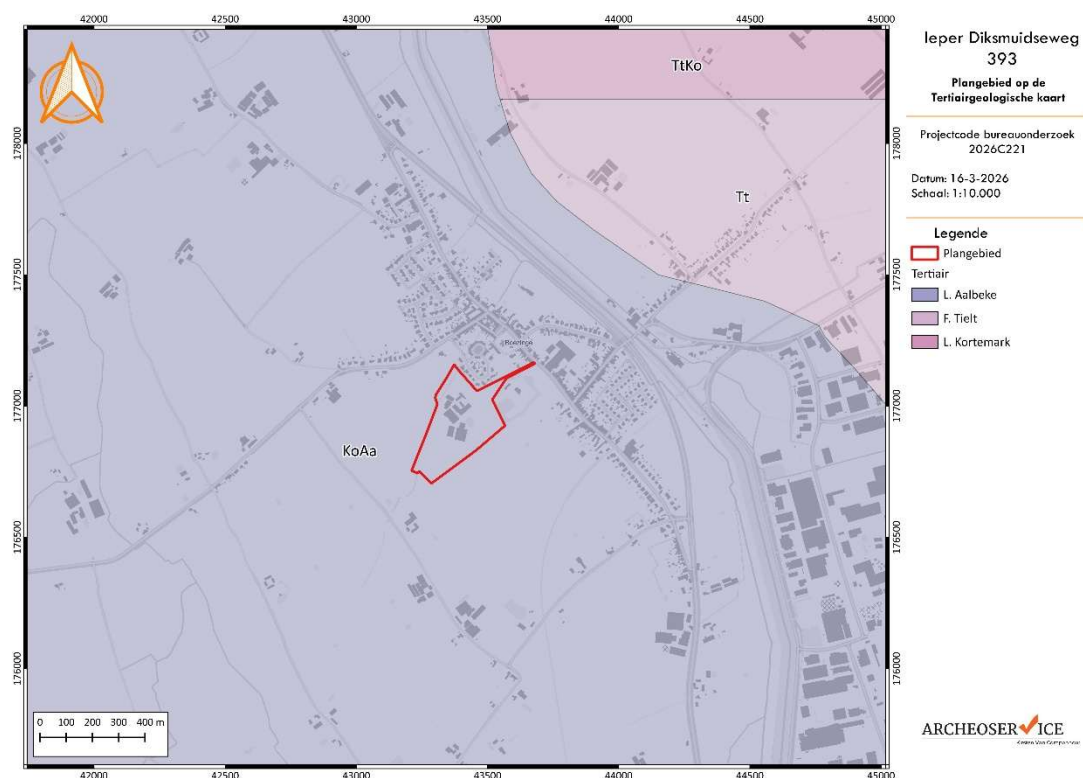
²¹ Van Ranst & Sys 2000.

bebouwing binnen het plangebied staat de bodem gekarteerd als **OB**: eveneens een kunstmatige grond, waarbij het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd is.

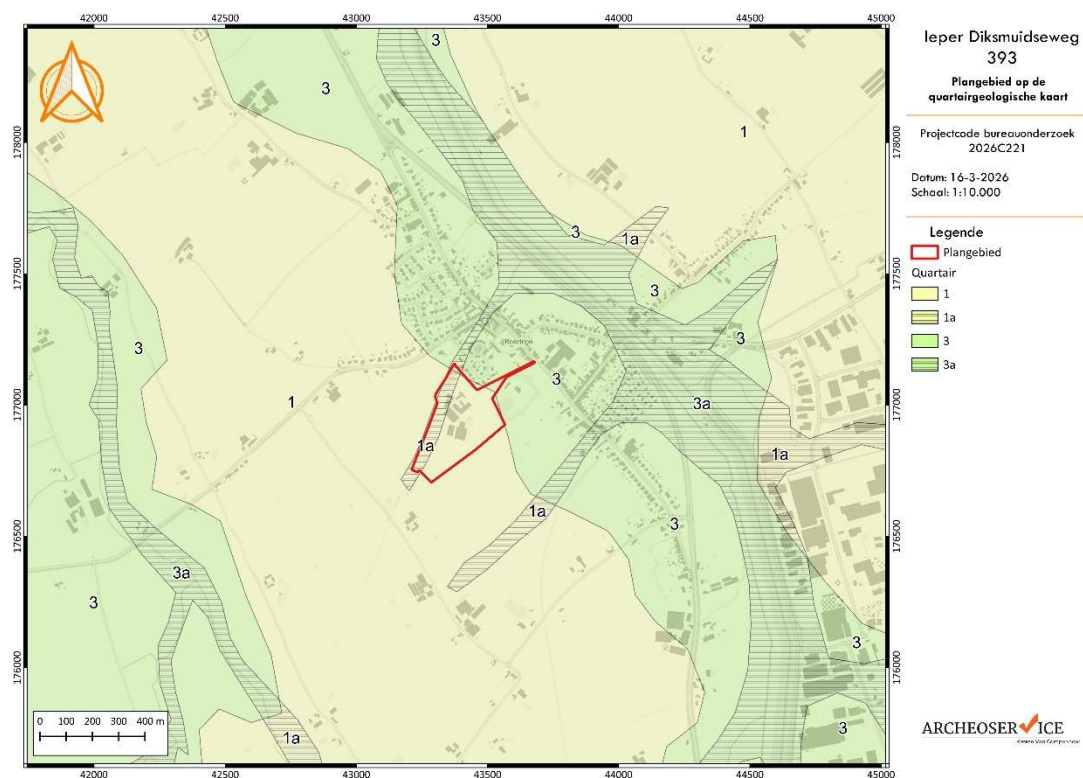
Op de **bodemerosiekaart** uit 2026 wordt er voor het plangebied een zeer lage waarde gegeven voor de potentiële bodemerosie (Figuur 13, lichtgroene kleur). Ter hoogte van de bebouwing, is de bodemerosie niet van toepassing (donkergrijs).

Op **topografisch vlak** wordt het gebied rondom het plangebied gekenmerkt door de heuvelrug Passendale – Wijtschate. Deze rug deelt het landschap in in een centraal gedeelte (Roeselare – Menen – Kortrijk) en de Westhoek. Boezinge maakt deel uit van de Westhoek en situeert zich binnen de Zuidelijke IJzervlakte en het land van Ieper. Het landschap wordt gekenmerkt door een vlak tot zacht golvend landbouwgebied doorspekt met kleine, lage kerndorpen en sterk verspreide alleenstaande bebouwing. Naar het zuiden toe, herkent men de getuigenheuvels van het Heuvelland of van de cuestarug Passendale – Wijtschate en hun uitlopers (ca. 60 m + TAW).

Het plangebied zelf is lager gelegen in de richting van de Ieperlee. De hoogteprofielen (Figuur 14, 15 en 16) ter hoogte van het projectgebied tonen aan dat er wat hoogteverschillen waar te nemen zijn op het terrein. Langs de noordwestelijke rand van het plangebied stroomt een onbekende waterloop; hier is het reliëf lager en rond de 11 m + TAW. Het reliëf stijgt richting het zuidoosten naar maximaal 14 m + TAW. Ter hoogte van de bebouwing is het terrein aan de westkant artificieel opgehoogd. Daar waar de open water put is gegraven is het terrein aanzienlijk dieper. Op basis van het Digitaal Hoogtemodel zijn oude perceelsgrenzen nog te herkennen.

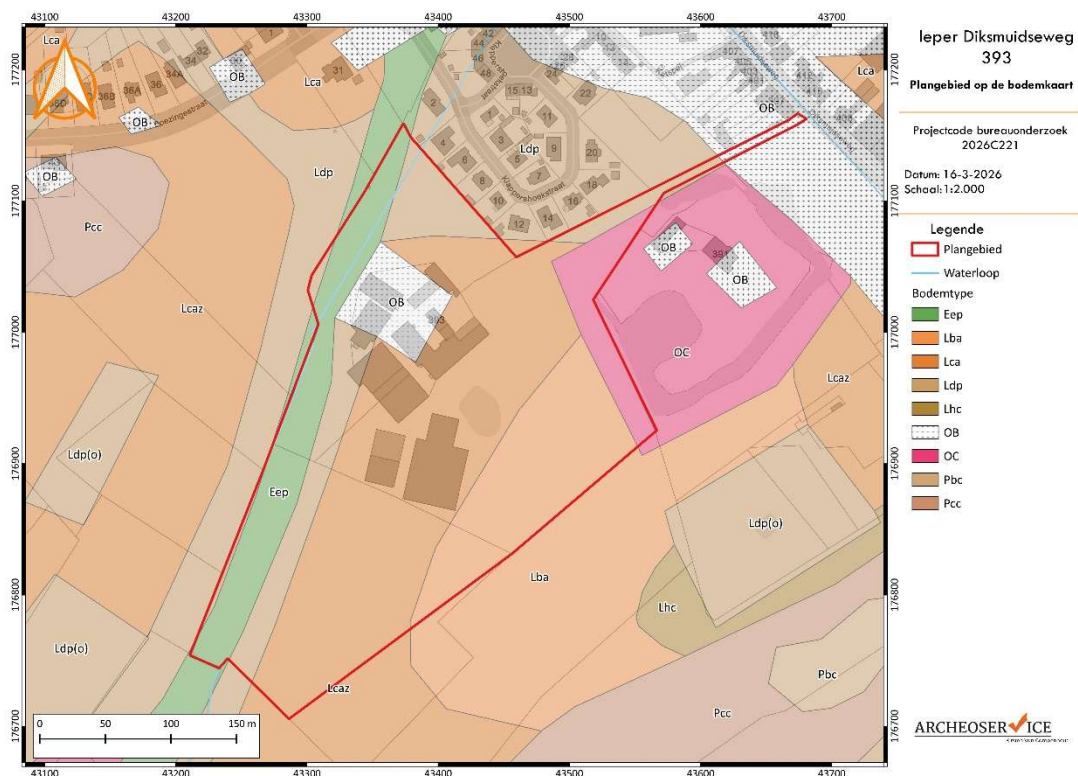
Figuur 10: Plangebied op de tertiairgeologische kaart.²²

Figuur 11: Plangebied op de quartairgeologische kaart.²³

22 DOV Vlaanderen 2026.

23 DOV Vlaanderen 2026.

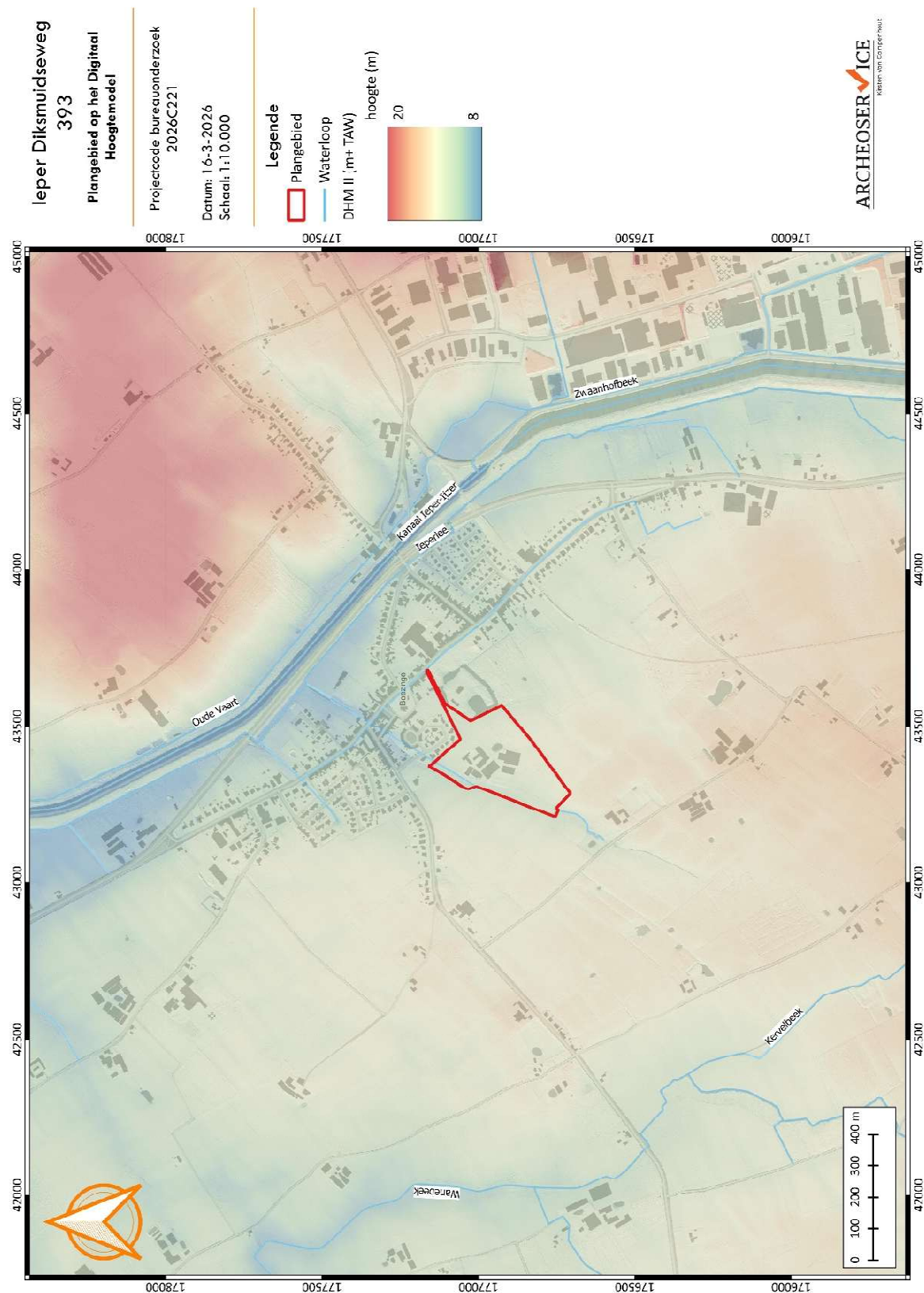
Figuur 12: Plangebied op de bodemkaart.²⁴

Figuur 13: Plangebied op de potentiële bodemerosiekaart.²⁵

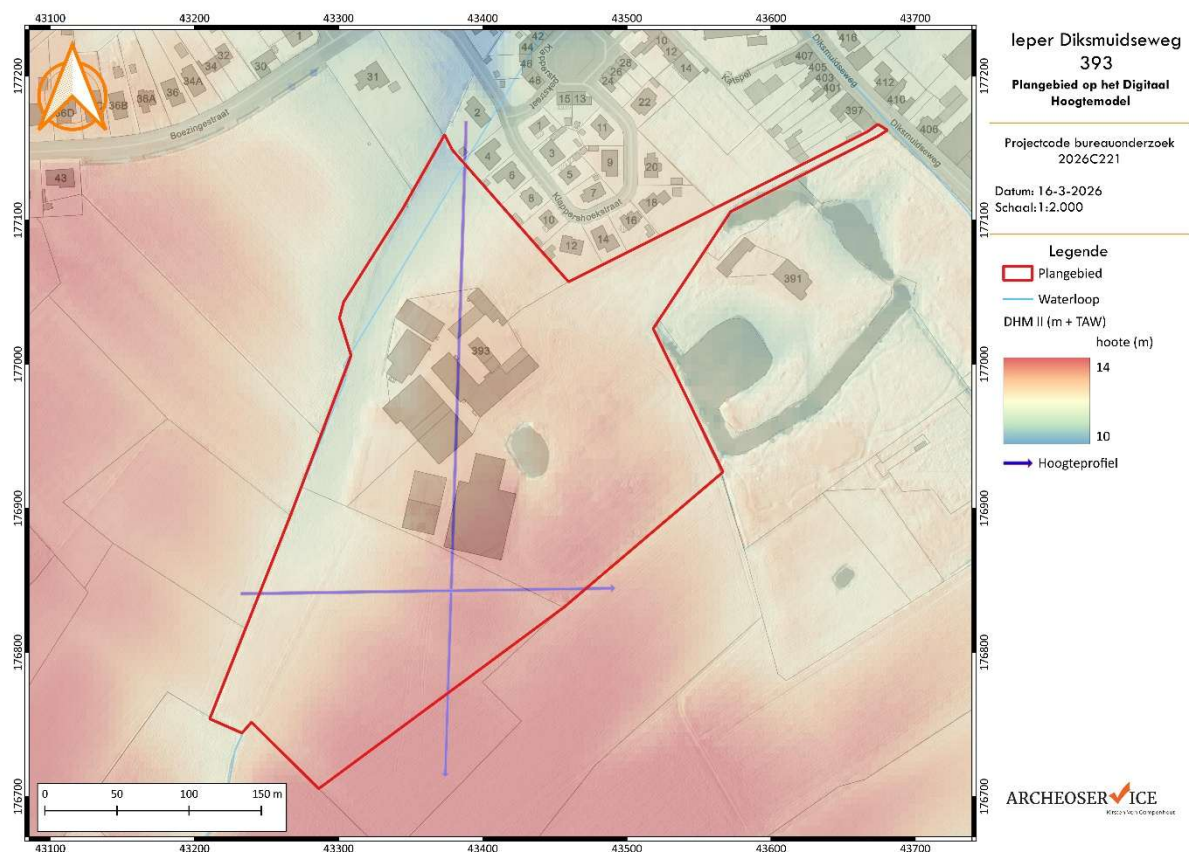
24 DOV Vlaanderen 2026.

25 DOV Vlaanderen 2026.

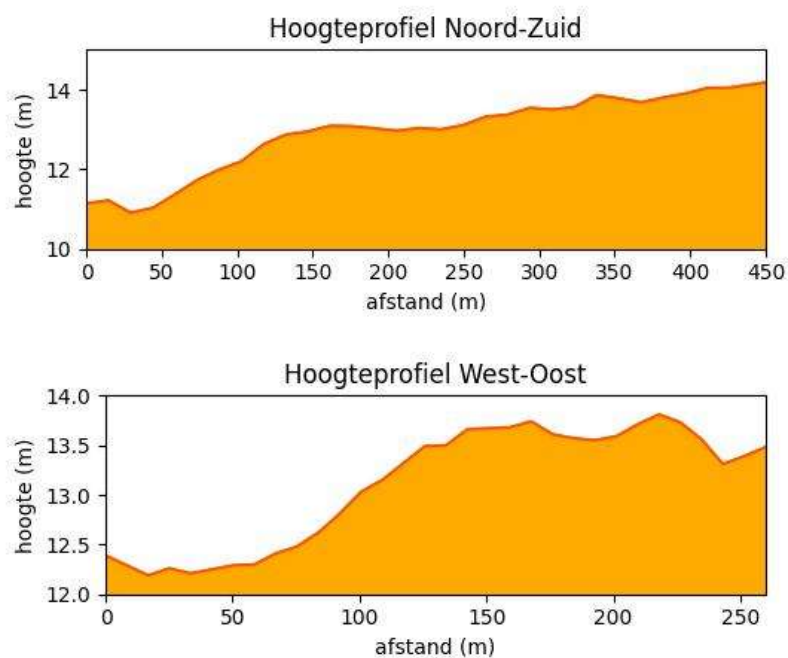

Figuur 14: Uitgebreide weergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen²⁶ met aanduiding van het plangebied.

²⁶ DOV Vlaanderen 2026.

Figuur 15: Detailweergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen²⁷ met aanduiding van het plangebied en de hoogteprofielen.

Figuur 16: De twee hoogteprofielen van het terrein.

²⁷ Agiv 2026.

1.2.2 ARCHEOLOGISCHE SITUERING

Uit raadpleging van het Geoportaal van Onroerend Erfgoed blijkt dat het plangebied niet in een beschermde archeologische zone is gelegen, noch in een zone waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt (Figuur 17).

Binnen het plangebied bevindt zich een object dat opgenomen is in de Inventaris Bouwkundig Erfgoed (ID 151922). Hoewel dit object in de inventaris wordt benoemd als het 'Neerhof' van het Kasteel van Boezinge, toont het historisch-cartografisch onderzoek (hoofdstuk 1.2.3) aan dat de huidige hoevegebouwen pas na de Eerste Wereldoorlog werden opgericht. De eigenlijke kasteelsite bevindt zich buiten het plangebied (CAI 71462). Het is geregistreerd als een site met walgracht uit de late middeleeuwen. De contouren van deze archeologische site overlappen gedeeltelijk met het plangebied.

Verder bevindt het plangebied zich in een regio die tijdens de Eerste Wereldoorlog intensief werd gebruikt en uitgebouwd. Hierdoor bestaat een bijkomende archeologische verwachting voor oorlogsrelicten uit deze periode.

Tabel 3. Overzicht van de archeologische gegevens

Bron	Resultaat
Archeologische zone, GGA	Niet van toepassing
CAI	Gedeeltelijk in CAI 71462 (Kasteel van Boezinge)
Bouwkundig erfgoed	ID 151922 (Neerhof)
(Archeologie)nota's en Eindverslagen	Niet van toepassing
Wereldoorlog	Plangebied bevindt zich in WO I gebied

1.2.2.1 CENTRAAL ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS

Om een overzicht te krijgen van de gekende archeologische vindplaatsen is in eerste instantie de databank van de **Centraal Archeologische Inventaris (CAI)** ²⁸ op de topografische kaart geplot. Daarbij blijkt dat een gedeelte van CAI-locatie 71462 zich binnen het plangebied bevindt. Deze locatie betreft het historische kasteel van Boezinge met omgrachting, geïnterpreteerd als een site met walgracht uit de late middeleeuwen (zie Figuur 17).

Binnen een straal van ongeveer 1000 m rond het plangebied zijn daarnaast verschillende archeologische waarnemingen geregistreerd (Tabel 4). Opvallend is dat een belangrijk deel van deze meldingen betrekking heeft op historische sites met walgracht. Deze sites illustreren de middeleeuwse occupatie van het landschap en wijzen op een langdurige bewoningsgeschiedenis in de omgeving van Boezinge.

Een tweede belangrijke groep meldingen houdt verband met relicten uit de Eerste Wereldoorlog. De omgeving van het plangebied maakte immers deel uit van het achterliggende militaire landschap van de leperboog, waar talrijke militaire installaties, loopgraven, bunkers en andere oorlogsrelicten werden aangelegd.

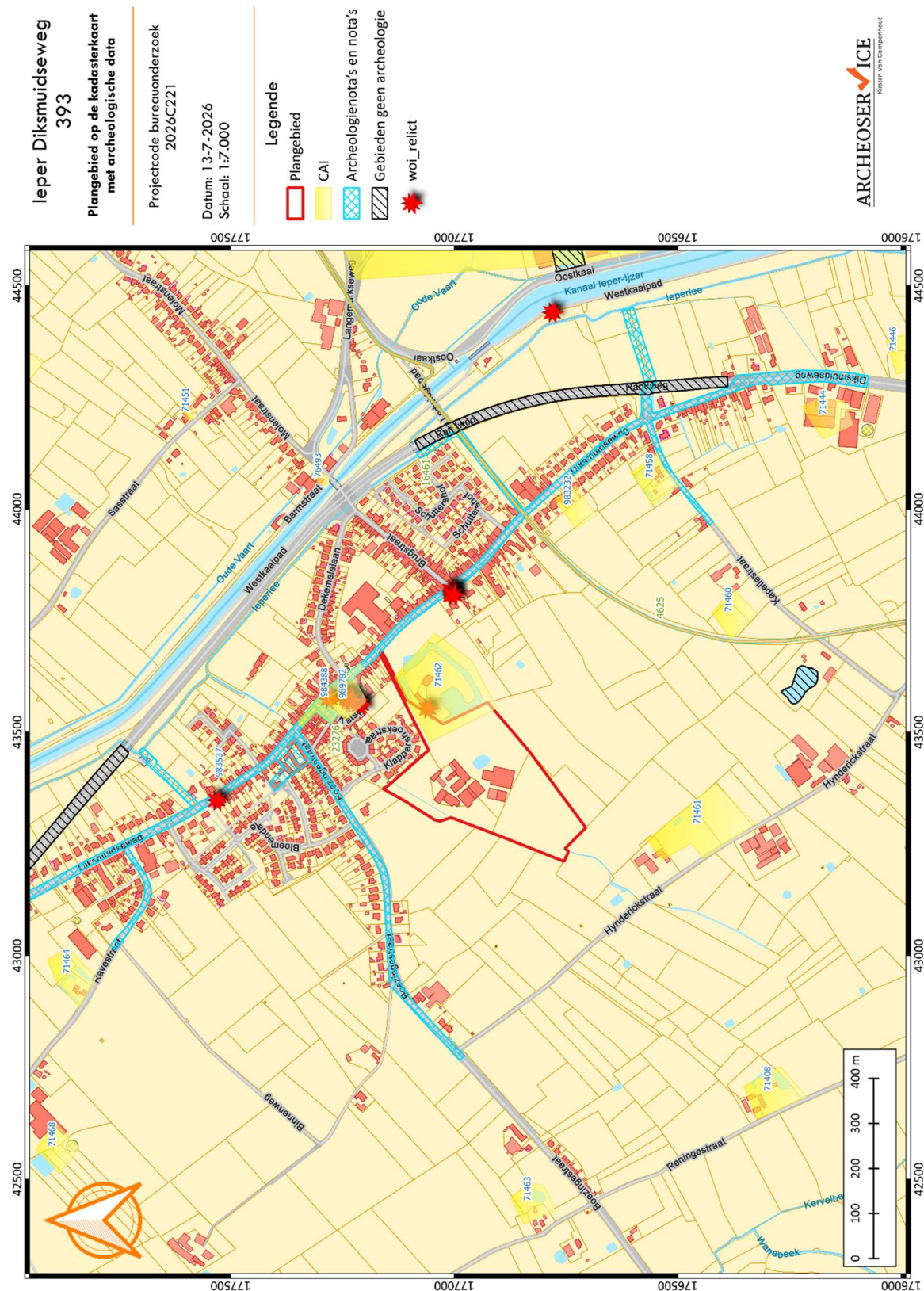
²⁸ CAI 2026.

Oudere archeologische vindplaatsen zijn eerder beperkt vertegenwoordigd. Een uitzondering vormt CAI 989782, de Sint-Michielskerk van Boezinge, waarvan de oorsprong teruggaat tot de volle middeleeuwen. Daarnaast werd ter hoogte van de Molenstraat-leperlee (CAI 76493) een deel van de 17de-eeuwse vestingsgordel van leper geregistreerd, bestaande uit belangrijke resten van bastions, ravelijnen en aanverwante verdedigingswerken.

De CAI-gegevens tonen aan dat het plangebied zich bevindt in een archeologisch waardevolle omgeving met sporen van middeleeuwse bewoning, laatmiddeleeuwse elite-sites en intensief militair gebruik tijdens de Eerste Wereldoorlog. Voor het plangebied zelf vormt vooral de nabijheid van het historische kasteeldomein en de mogelijke aanwezigheid van resten van het gebouw dat op de historische cartografie langs de huidige oprit wordt weergegeven een belangrijk aandachtspunt.

Tabel 4: Overzicht van de CAI-meldingen binnen een straal van ongeveer 1000m.

CAI ID	LOCATIE	CONTEXT	PERIODE
71408	Reningsestraat II	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71458	Kapellestraat (Bo. 36)	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71459	Diksmuidseweg II	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71460	Kapellestraat (Bo. 35)	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71461	Hynderickstraat (Bo. 34)	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71462	Diksmuidseweg 391 (Bo. 33)	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71463	Reningsestraat (Bo. 32)	Site met walgracht	Late middeleeuwen
71464	Ravestraat (Bo. 26)	Site met walgracht	Late middeleeuwen
76493	Molenstraat-leperlee	Vestigingsgordel (muurresten)	17 ^{de} eeuw
983537	Diksmuidseweg 468	Bunker	WO I
984388	Diksmuidseweg III	Kuilen, verbindingsloopgraaf	Late middeleeuwen, WO I
989782	Sint-Michielskerk	Romaanse kerk	Volle middeleeuwen

Figuur 17: Overzicht van de archeologische data op het kadasterplan.²⁹

²⁹ Onroerend Erfgoed Vlaanderen 2026, Agiv 2026.

1.2.2.2 (ARCHEOLOGIE)NOTA'S EN EINDVERSLAGEN

Ook de databank van de in akte genomen **(archeologie)nota's en eindverslagen** is geraadpleegd om eventueel archeologisch onderzoek in de buurt van het plangebied te inventariseren. Voor het plangebied zelf werden in het verleden nog geen (archeologie)nota's of eindverslagen opgemaakt (Figuur 17).

Tabel 5: Overzicht van de archeologienota's (AN), nota's (N) en eindverslagen (E) in de buurt.

ID-nummer	Toponiem	Uitgevoerd	Advies
4625 (AN), 1463 (E)	leper Aanleg fietspad 'Vrijbosroute' –Fase 1 Langemark- Poelkapelle	Bureauonderzoek	Opgraving
15947 (AN)	leper Boezingestraat	Bureauonderzoek	Geen verder onderzoek
16461 (AN), 23276 (N)	leper Diksmuidseweg	Bureauonderzoek, proefsleuvenonderzoek	Opgraving

De regio rondom het plangebied kent relatief weinig archeologische onderzoeken waarbij ook gravend archeologisch onderzoek is uitgevoerd. Het betreft ook hoofdzakelijke lengtetracés zoals de straat Diksmuidseweg en de aanleg van een fietspad.

Naar aanleiding van de geplande aanleg van het fietspad 'Vrijbosroute' werd in 2018 een bureaustudie uitgevoerd (AN 4625). Deze bureaustudie gaf aanleiding tot de afbakening van 7 zones met potentiële erfgoedwaarde. Door de aard van de geplande werken werd meteen overgegaan tot het advies van een opgraving onder de vorm van een werfbegeleiding. Werkputten 1 tot en met 7 situeren zich ongeveer 500 m ten oosten van het plangebied (E 1463). Er werden verschillende restanten aangetroffen van een uitgebreide infrastructuur die gelinkt kon worden aan de Eerste Wereldoorlog.

1.2.3 HISTORISCHE SITUERING

In het volgende hoofdstuk wordt het historisch kader geschetst van het plangebied. In eerste instantie wordt de politieke-economische sfeer weergegeven waarbinnen de ruime regio van het plangebied zich heeft bevonden. Vervolgens wordt het plangebied in detail bekeken aan de hand van historische kaarten, in dit geval vanaf de 18de eeuw.

Tabel 6. Overzicht van de historische gegevens

Bron	Resultaat
Inventaris Onroerend Erfgoed	Boezinge, Kasteel van Boezinge
Ferrariskaart (1771-1778)	Landbouwgebied, geen bebouwing
Atlas der Buurtwegen (1843-1845)	Landbouwgebied, geen bebouwing
Vandermaelenkaart (1846-1854)	Landbouwgebied, geen bebouwing
Poppkaart (1842-1879)	Landbouwgebied, geen bebouwing
Topografische kaart uit 1939	Landbouwgebied geen bebouwing
Topografische kaart uit 1969	Bebouwing: hoeve met agrarische percelen

Bron	Resultaat
Orthofoto uit 1971	Bebouwing: hoeve met landbouwgebied
Orthofoto uit 1990	Uitbreiding bebouwing en verwijderen bomen
Orthofoto uit 2000-2003	Uitbreiding bebouwing: stal, silo's en verharding
Orthofoto uit 2006	Uitbreiding bebouwing: bijkomende stal
Orthofoto uit 2008	Uitbreiding silo's en loods/stal
Orthofoto uit 2012	Uitbreiding bebouwing: stal en verharding
Orthofoto uit 2018	Uitbreiding silo's
Orthofoto uit 2024	Aanleg weg richting het westen

1.2.3.1 HISTORISCH KADER³⁰

Het plangebied *Ieper Diksmuidseweg 393* bevindt zich ten noorden van de historische stadskern van Ieper, op het grondgebied van Boezinge, langs de Diksmuidseweg. De omgeving wordt gekenmerkt door een lange bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot de prehistorie. Archeologisch onderzoek in de ruime regio, onder meer in de valleien van de Ieperlee, Vleterbeek, Bommelaersbeek en Robaertbeek, heeft aangetoond dat deze landschappen reeds vanaf de ijzertijd door de mens werden geëxploiteerd en bewoond.

De oudste gekende archeologische sporen uit Boezinge dateren uit de late ijzertijd. Tijdens opgravingen op de site "Caesar's Nose" werd een grote ovale kuil aangetroffen met aardewerkfragmenten en verbrand organisch materiaal. Radiokoolstofdatering situeert deze structuur tussen ca. 400 en 210 v.Chr. Deze vondst vormt een aanwijzing voor menselijke aanwezigheid in de omgeving tijdens de late ijzertijd.

De ontwikkeling van Boezinge is nauw verbonden met de Ieperlee. Deze waterloop werd tijdens de 10de en 11de eeuw gekanaliseerd en groeide uit tot een belangrijke verbindings- en transportas voor de stad Ieper. De eerste schriftelijke vermelding van Boezinge dateert uit 1119 onder de benaming *Boesigha*, in verband met een wateroverdracht op de Ieperlee. Tijdens de volle en late middeleeuwen maakten grootschalige ontginningsactiviteiten de verdere ontwikkeling van het landschap mogelijk. De regio evolueerde tot een intensief geëxploiteerd landbouwgebied dat economisch nauw verbonden was met de stad Ieper.

In de 17de eeuw werd het kanaal Ieper-IJzer aangelegd (1636-1641), parallel aan de Ieperlee. De aanleg van dit kanaal en de bijhorende militaire infrastructuur, waaronder het Sas van Boezinge, versterkten het strategische belang van de omgeving. Daarnaast werd de streek meermaals getroffen door militaire conflicten, waaronder de godsdienstoorlogen van de 16de eeuw en de Frans-Spaanse oorlogen van de 17de eeuw.

Vanaf de 18de en vooral de 19de eeuw kende Boezinge een verdere economische ontwikkeling. Historische bronnen vermelden onder meer verschillende brouwerijen, smederijen, windmolens, steenbakkerijen en nijverheidsactiviteiten. Het landschap bleef echter hoofdzakelijk landelijk van karakter, met verspreide bewoning en landbouw als dominante functie.

³⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14148>

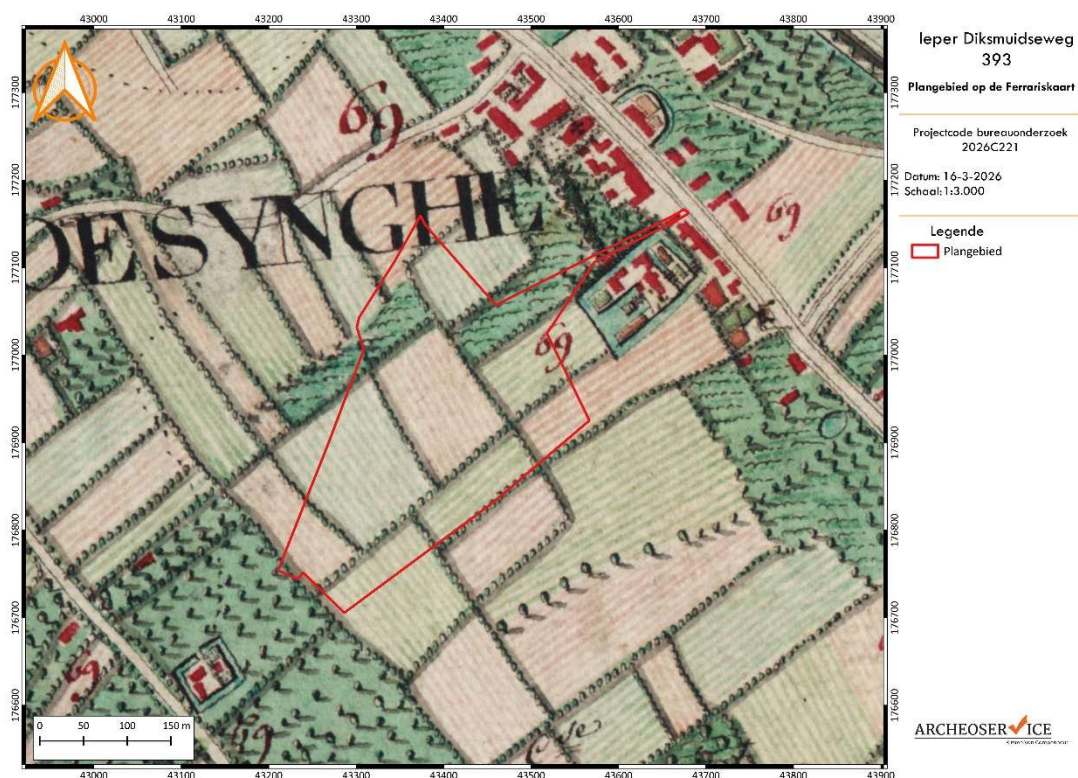
Tijdens de Eerste Wereldoorlog lag Boezinge in de onmiddellijke frontzone van de Ieperboog. De omgeving werd intensief uitgebouwd met loopgraven, stellingen, schuilplaatsen en andere militaire infrastructuur. De zware gevechten en bombardementen hebben het historische landschap diepgaand gewijzigd en vormen vandaag een belangrijk onderdeel van het archeologisch erfgoed van de regio. Dit wordt in detail besproken in hoofdstuk 1.2.3.3.

1.2.3.2 CARTOGRAFISCHE BRONNEN UIT DE 18DE EN 19DE EEUW

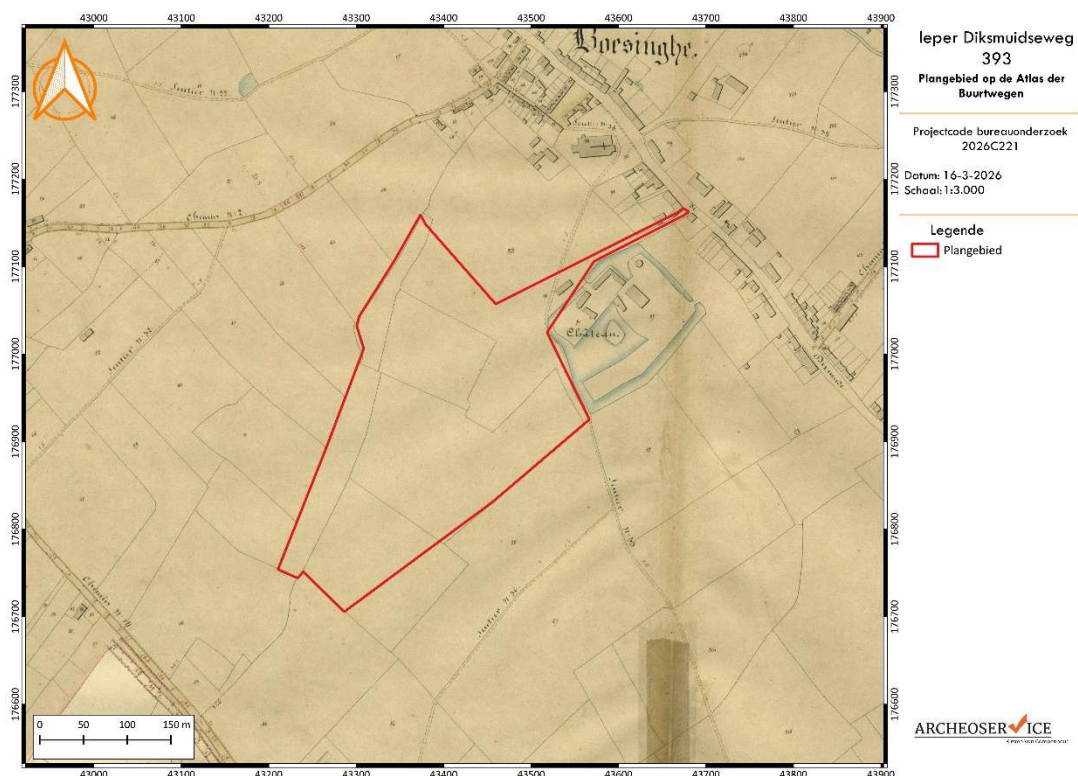
De historische evolutie van het plangebied kan met name gevolgd worden aan de hand van historische kaarten, waarbij de Ferrariskaart uit 1771-1777 het eerste enigszins gedetailleerde uitgangspunt is. Men moet echter wel indachtig blijven dat deze kaart hoofdzakelijk vanuit militair oogpunt werd opgemaakt, waardoor minder interessante delen vaak minder gedetailleerd zijn weergegeven.

Wanneer we het plangebied projecteren op de **Ferrariskaart** merken we nog niet veel gelijkenissen op met de huidige landschapsindeling (Figuur 18). De Ferrariskaart toont het plangebied als onderdeel van een open landbouwlandschap ten zuiden van de dorpskern van Boezinge. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Het terrein bestaat uit een reeks langgerekte landbouwpercelen, van elkaar gescheiden door perceelsgrenzen en houtkanten. Op de noordoostelijke rand van het plangebied bevindt zich wel een omgrachte site, dit is het latere kasteel van Boezinge. Deze site bestaat uit verschillende gebouwen gegroepeerd rond een erf en wordt volledig omsloten door een brede gracht. Het merendeel van deze kasteelsite ligt buiten het plangebied, maar de zuidwestelijke rand van de omgrachting en mogelijk een deel van het erf vallen binnen de projectzone. Deze zone vertegenwoordigt het oudste duidelijk herkenbare antropogene element binnen het plangebied.

De **Atlas der Buurtwegen**, met als doel een inventaris te zijn van alle kleine wegen met openbaar karakter, toont een gelijkaardige situatie (Figuur 18). De Atlas der Buurtwegen geeft slechts één gebouw weer binnen de contouren van het plangebied, ter hoogte van de oprit. Dit hoort hoogst waarschijnlijk bij de omgrachte kasteelsite. De omgrachte kasteelsite wordt opnieuw weergegeven en de bestaande wegen- en perceelsstructuur blijft behouden. Er zijn geen bijkomende gebouwen of infrastructuren zichtbaar binnen het centrale en zuidelijke deel van het plangebied. De **Vandermaelenkaart**, waar ook het reliëf op aangegeven staat, toont geen relevante wijzigingen ten opzichte van de Ferrariskaart en de Atlas der Buurtwegen (Figuur 19). Het plangebied blijft onbebouwd, met uitzondering van het ene gebouw aan de oprit en behoudt zijn agrarische functie. Het kasteel van Boezinge blijft aanwezig en lijkt nog steeds een belangrijke landschappelijke structuur te vormen. De wegenstructuur blijft eveneens behouden. Er zijn geen aanwijzingen voor bijkomende bebouwing of andere ingrijpende verstoringen binnen het plangebied. Tot slot toont ook de **Poppkaart**, medio 19de eeuw geen veranderingen ten opzichte van de gebruikssituatie uit het einde van de 18de eeuw (Figuur 20). De vooroorlogse cartografie toont binnen het plangebied slechts één gebouw langs de huidige oprit, dat vermoedelijk behoorde tot de functionele uitrusting van het nabijgelegen kasteeldomein. Het plangebied blijft verder volledig vrij van bebouwing. De kaart toont een gedetailleerde kadastrale indeling waarbij het plangebied wordt ingenomen door verschillende landbouwpercelen. De perceelsgrenzen vertonen een grote continuïteit ten opzichte van de Ferrariskaart en de Vandermaelenkaart. Het kasteelcomplex ten noordoosten van het plangebied wordt opnieuw weergegeven als een omgrachte site met verschillende gebouwen rond een centraal erf. De omgrachting en de bebouwing zijn duidelijk herkenbaar en bevestigen het belang van deze historische site binnen het landschap.

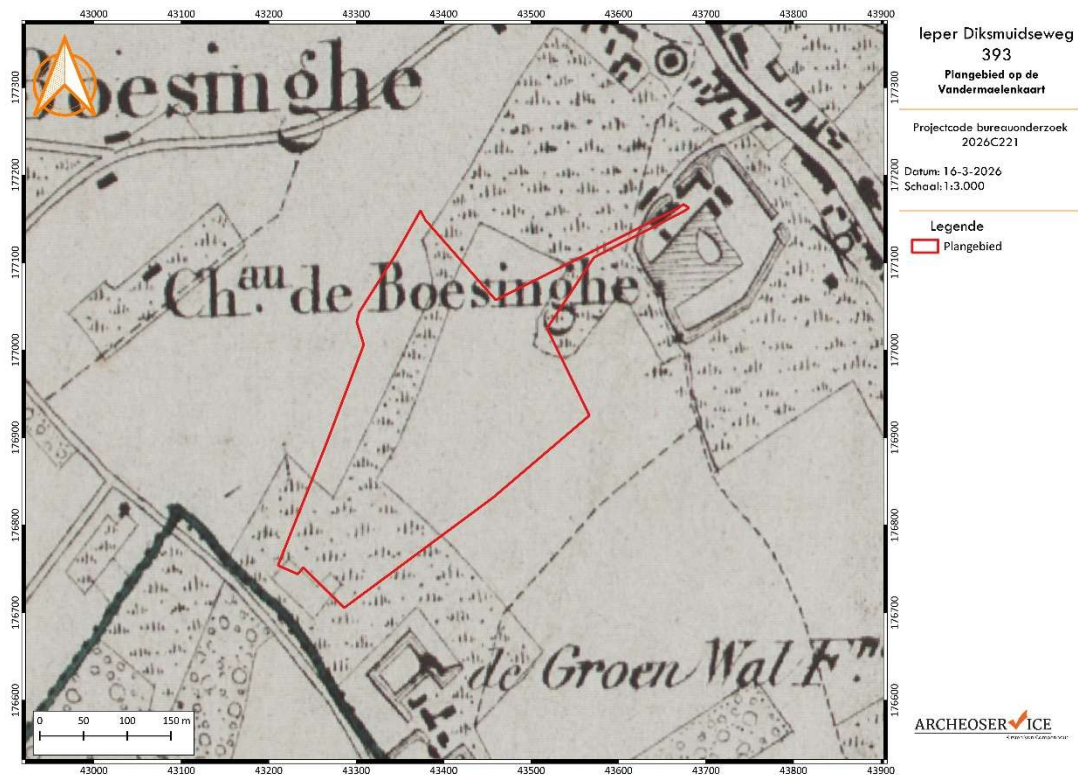
Figuur 18: Weergave van het plangebied op de Ferrariskaart (1771-1777).³¹

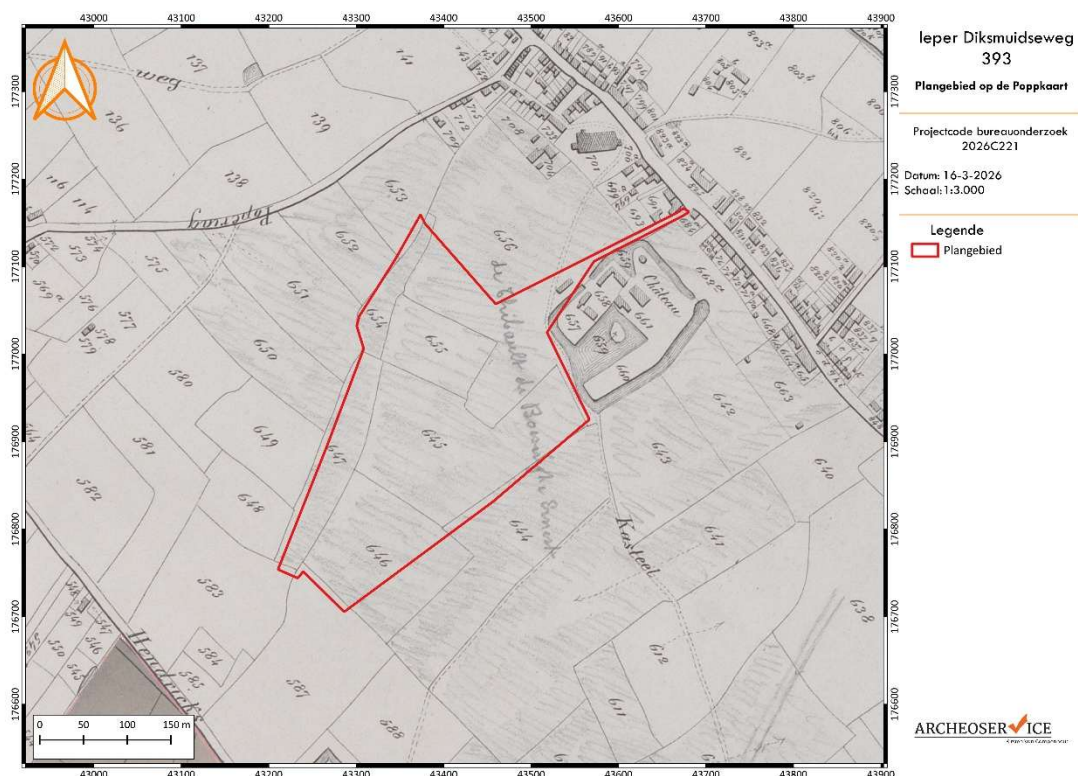
Figuur 19: Weergave van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1843-1845).³²

31 Geopunt 2026.

32 Geopunt 2026.

Figuur 20: Weergave van het plangebied op de kaart van Vandermaelen (1846-1854).³³

Figuur 21: Weergave van het plangebied op de Poppkaart (1842-1879).³⁴

33 Geopunt 2026.

34 Geopunt 2026.

1.2.3.3 CARTOGRAFISCHE EN ORTHOFOTOGRAFISCHE BRONNEN TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG

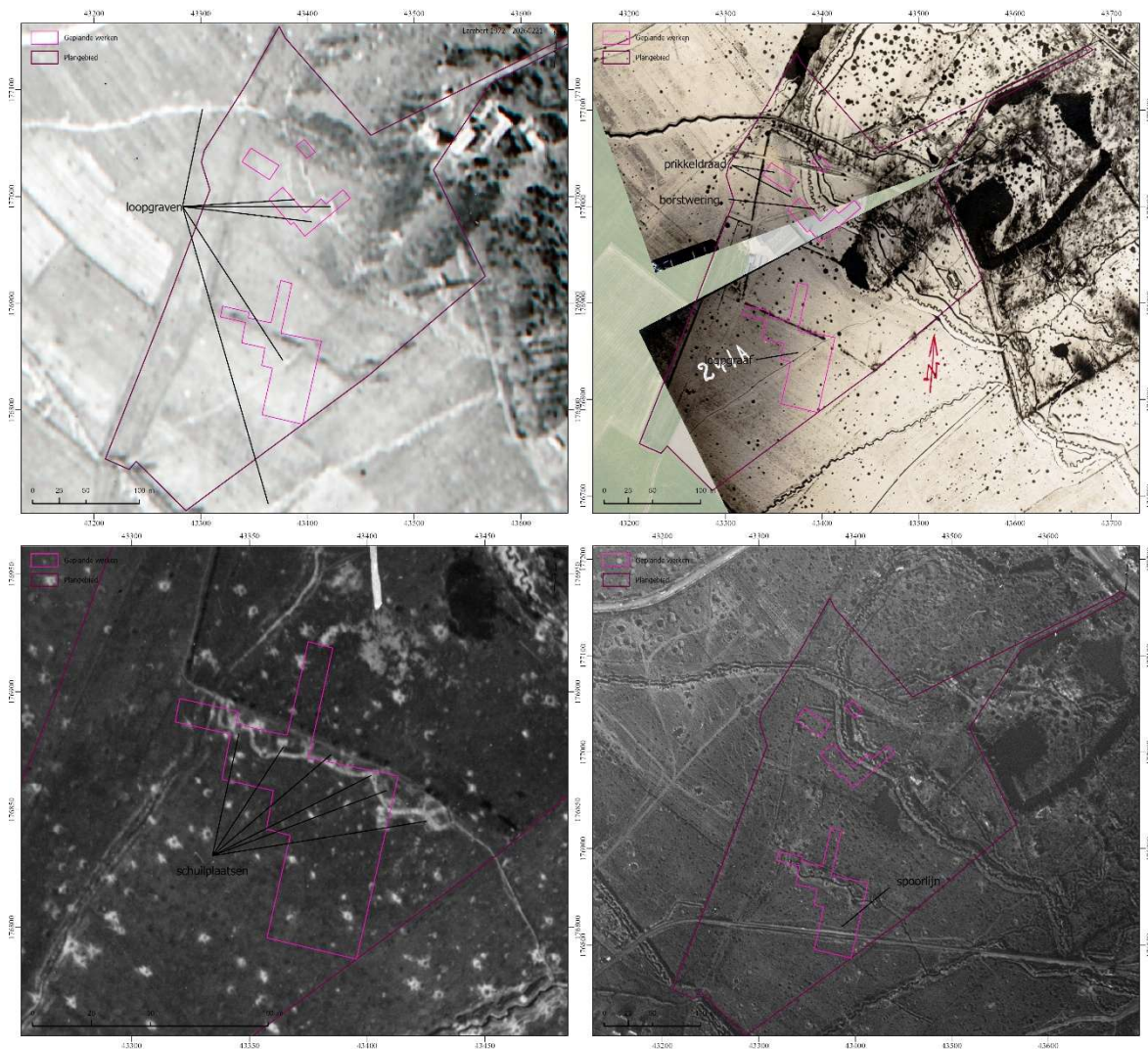
Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwam Poperinge achter het front te liggen aan Britse zijde. Door haar ligging was er veel activiteit rondom de stad. Om die reden is expert, dr. Birger Stichelbaut, gevraagd om een analyse te maken van het plangebied met betrekking tot WO I. Het rapport is toegevoegd aan de archeologienota als Bijlage 2. Hieronder volgt een korte samenvatting. Na de opmaak van het rapport van dr. Stichelbaut zijn de geplande werken nog iets uitgebreid, maar kon het rapport als basis dienen om structuren verder door te trekken.

Het uitgevoerde desktoponderzoek aan de hand van historische luchtfoto's en loopgravenkaarten had tot doel de aanwezigheid en verspreiding van mogelijke relictten uit de Eerste Wereldoorlog binnen het plangebied in kaart te brengen. Het onderzoek richtte zich specifiek op de zones waar werkzaamheden gepland zijn.

Binnen de noordelijke zone, ter hoogte van de bestaande hoevesite, werden op historische **luchtfoto's uit 1915** reeds verschillende militaire structuren vastgesteld. Het betreft onder meer een gevechtloopgraaf met traversen, een zigzaggende verbindingloopgraaf en een versterkte stelling met een duidelijk uitgebouwde borstwering. Op **luchtfoto's uit 1916** blijkt dat deze stellingen verder werden uitgebouwd en deel uitmaakten van een uitgebreider verdedigingssysteem in de onmiddellijke omgeving van het toenmalige frontgebied. Daarnaast zijn verspreid over deze zone talrijke artilleriekraters zichtbaar.

Binnen de zuidelijke zone werden eveneens verschillende relictten uit de Eerste Wereldoorlog vastgesteld. Reeds vanaf 1915 is hier een langgerekte lineaire structuur zichtbaar die in het rapport wordt geïnterpreteerd als een verbindingloopgraaf. Tijdens de daaropvolgende oorlogsjaren werd deze infrastructuur verder uitgebouwd. Historische luchtfoto's tonen de aanleg van bijkomende verbindingloopgraven en verschillende kleine schuilplaatsen langs het tracé. Tegen de zomer van 1917 wordt de zone bovendien gekenmerkt door een sterke toename van het aantal artilleriekraters. Op **luchtfoto's uit 1918** is daarnaast een tijdelijke militaire spoorlijn zichtbaar die het zuidelijke deel van het plangebied dwarsst.

De onderzochte luchtfoto's tonen aan dat beide werkzones gedurende de Eerste Wereldoorlog deel uitmaakten van een intensief gebruikt militair achtergebied net achter de geallieerde frontlijnen. Diverse militaire constructies en oorlogsgesegunde landschapselementen zoals gevechts- en verbindingloopgraven, versterkte stellingen, schuilplaatsen, een tijdelijke spoorlijn en talrijke artilleriekraters illustreren de belangrijke militaire activiteit die zich gedurende de oorlogsjaren binnen het plangebied heeft afgespeeld.

Figuur 22: Een selectie van luchtfoto's uit 1915 (rechtsboven), 1916 (linksboven), 1917 (rechtsonder) en 1918 (linksonder).³⁵

1.2.3.4 CARTOGRAFISCHE EN ORTHOFOTOGRAFISCHE BRONNEN NA DE EERSTE WERELDOORLOG

De **topografische kaart van 1939** toont dat het plangebied na de wederopbouwperiode van de Eerste Wereldoorlog opnieuw een uitgesproken agrarisch karakter heeft gekregen (Figuur 23). Het grootste deel van het terrein bestaat uit open landbouwgronden die aansluiten bij de historische percelenstructuur uit de 18de en 19de eeuw. Ten noordoosten van het plangebied bevindt zich het kasteel van Boezinge, dat nog steeds wordt omgeven door een omgrachting en een uitgestrekt parkdomein. Binnen het plangebied zelf zijn geen duidelijke gebouwen of andere belangrijke constructies aanwezig. Het terrein bestaat hoofdzakelijk uit akkers en weilanden.

Op de **topografische kaart van 1969** wordt voor het eerst een afzonderlijke hoevesite weergegeven binnen het plangebied (Figuur 24). Deze bevindt zich langs de noordwestelijke rand van het terrein, op de locatie van de huidige landbouwexploitatie. De oprichting van deze hoeve betekent een belangrijke wijziging in het ruimtegebruik van het plangebied. Terwijl het terrein voordien vrijwel volledig uit open landbouwgronden bestond, ontstaat nu een geconcentreerde

³⁵ Stichelbaut, CHAL-rapport 349, 2026.

landbouuitbating met bijhorende bebouwing en erfinrichting. Het overige deel van het plangebied behoudt zijn agrarische karakter. Het aangrenzende kasteeldomein blijft herkenbaar als een parkzone met waterpartijen, bomenrijen en landschappelijke structuren.

De **orthofoto van 1971** bevestigt deze situatie (Figuur 25). De hoevesite bestaat op dat moment uit een beperkt aantal gebouwen gegroepeerd rond een centraal erf. Het centrale en zuidelijke deel van het plangebied blijft in gebruik als landbouwgrond. Ten oosten van het plangebied blijft het historische kasteeldomein aanwezig als een beboste parkzone met vijvers en sierbeplanting.

Tegen **1990** is de hoevesite verder ontwikkeld, maar blijft de bebouwing relatief beperkt van omvang (Figuur 26). De omliggende gronden zijn voornamelijk in gebruik als grasland. Ondertussen heeft de woonkern van Boezinge zich verder uitgebreid ten noorden van het plangebied. Nieuwe woonstraten en verkavelingen zorgen ervoor dat de historische open ruimte tussen het plangebied en de dorpskern aanzienlijk wordt verkleind.

Op de **orthofoto van 2000-2003** wordt een verdere uitbouw van de landbouwsite zichtbaar (Figuur 27). Bijkomende bedrijfsgebouwen worden opgericht en ten zuiden van het erf verschijnt een nieuwe waterpartij. Tegelijkertijd is de residentiële uitbreiding ten noorden van het plangebied grotendeels voltooid. Hierdoor komt het plangebied steeds meer te liggen op de overgang tussen de dorpsrand en het open landbouwgebied.

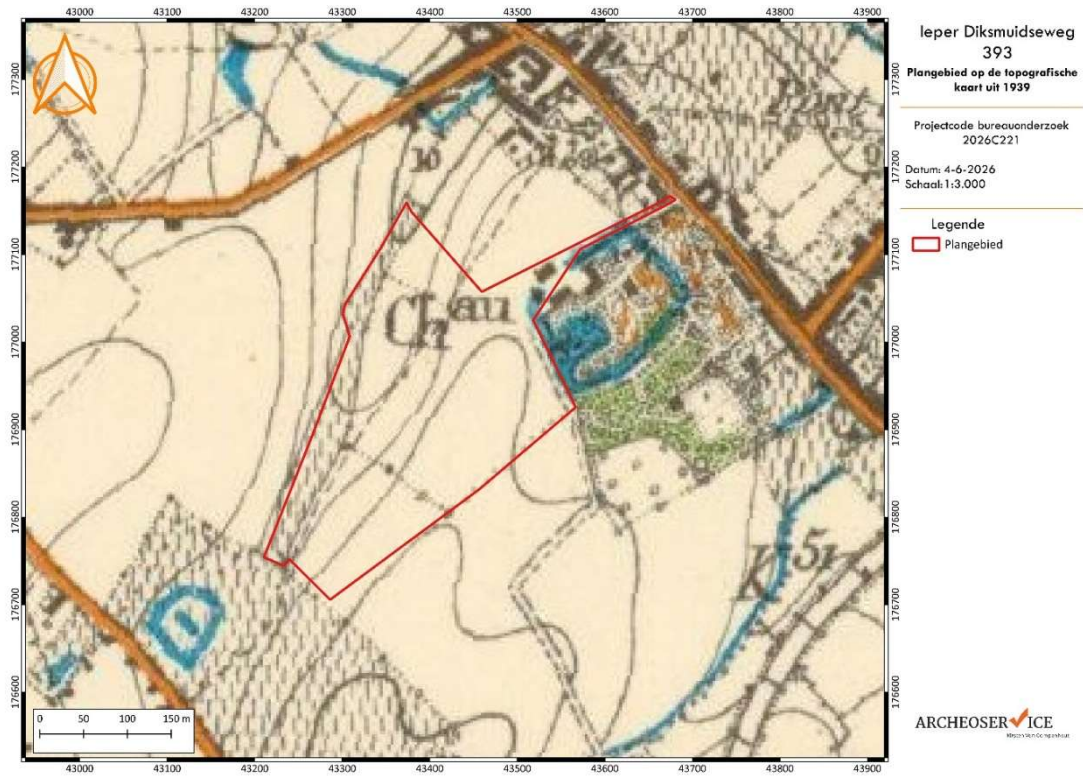
De **orthofoto van 2006** toont een verdere schaalvergroting van de landbouwexploitatie (Figuur 28). Nieuwe loodsen en bedrijfsgebouwen worden toegevoegd aan de bestaande hoevestructuur en de erfzone wordt verder ingericht voor landbouwactiviteiten. De omliggende landbouwpercelen behouden echter grotendeels hun historische open karakter.

Ook op de **orthofoto van 2008** zijn bijkomende uitbreidingen van de landbouwinfrastructuur zichtbaar (Figuur 29). De bebouwde oppervlakte van de hoevesite neemt verder toe en de erfzone wordt uitgebreid met bijkomende verhardingen en nutsvoorzieningen. Het centrale en zuidelijke deel van het plangebied blijft evenwel onbebouwd.

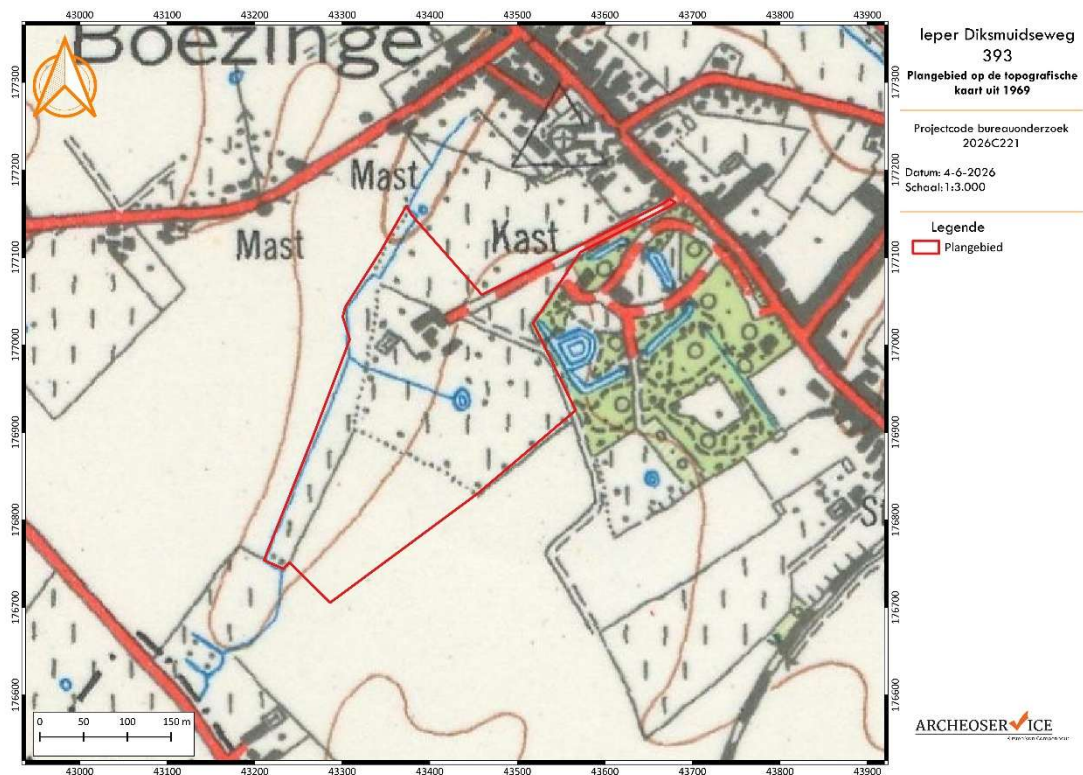
Tussen **2012 en 2018** blijft de algemene ruimtelijke structuur van het plangebied relatief stabiel (Figuur 30 en 31). De landbouwsite behoudt haar omvang en functie, terwijl de omliggende percelen in landbouwgebruik blijven. Het aangrenzende kasteeldomein blijft herkenbaar als een beboste parkzone met vijvers en landschappelijke elementen.

De meest recente **orthofoto uit 2024** toont een situatie die grotendeels aansluit bij deze van 2018 (Figuur 32). De landbouwsite bestaat inmiddels uit een omvangrijk geheel van bedrijfsgebouwen, loodsen, serres, verhardingen en een kleine waterpartij. Het centrale en zuidelijke deel van het plangebied wordt nog steeds ingenomen door open landbouwgronden. Het historische kasteeldomein ten oosten van het plangebied blijft bewaard als een beboste parkomgeving rond het kasteel.

Samenvattend kan worden gesteld dat het plangebied na de Eerste Wereldoorlog opnieuw een overwegend agrarische invulling kreeg. Tot minstens het midden van de 20ste eeuw bleef het terrein vrijwel volledig onbebouwd. Pas tussen 1939 en 1969 werd binnen het plangebied een nieuwe hoevesite opgericht, die gedurende de daaropvolgende decennia geleidelijk uitgroeide tot de huidige landbouwexploitatie. Buiten deze landbouwsite behield het grootste deel van het plangebied zijn open agrarische karakter.

Figuur 23: Weergave van het plangebied op de topografische kaart uit 1939.³⁶

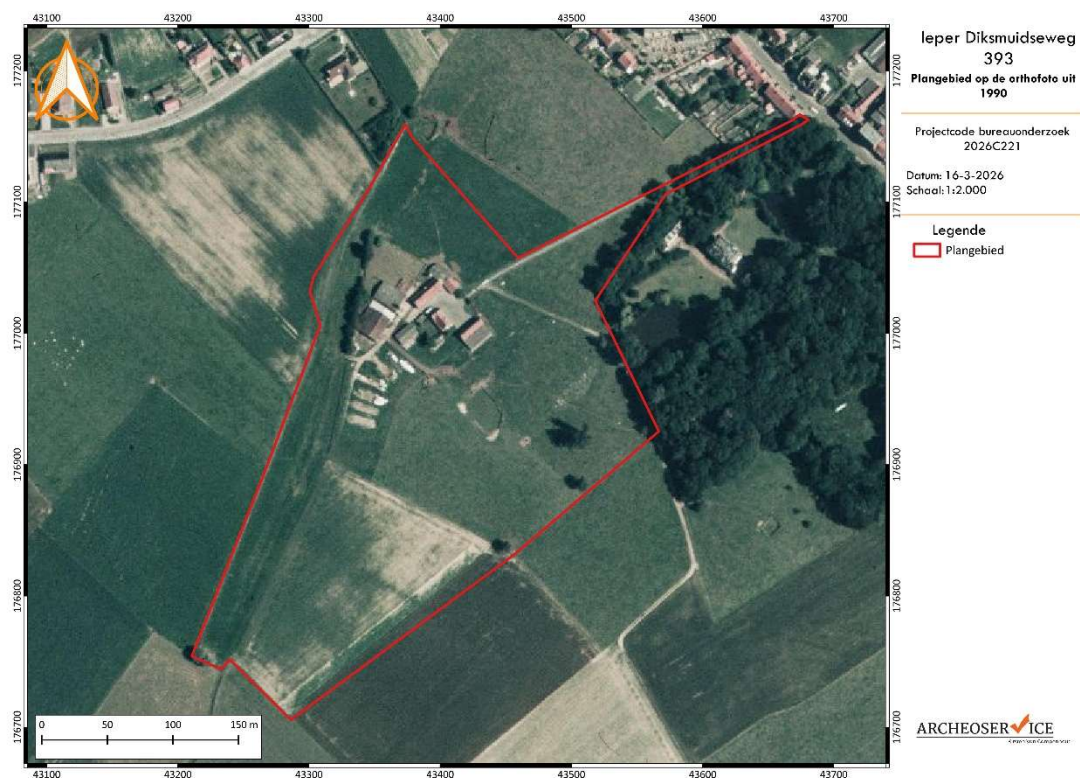
Figuur 24: Weergave van het plangebied op de topografische kaart uit 1969.³⁷

36 Cartesius 2026.

37 Cartesius 2026.

Figuur 25: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1971.³⁸

Figuur 26: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1990.³⁹

38 Agiv 2026.

39 Agiv 2026.

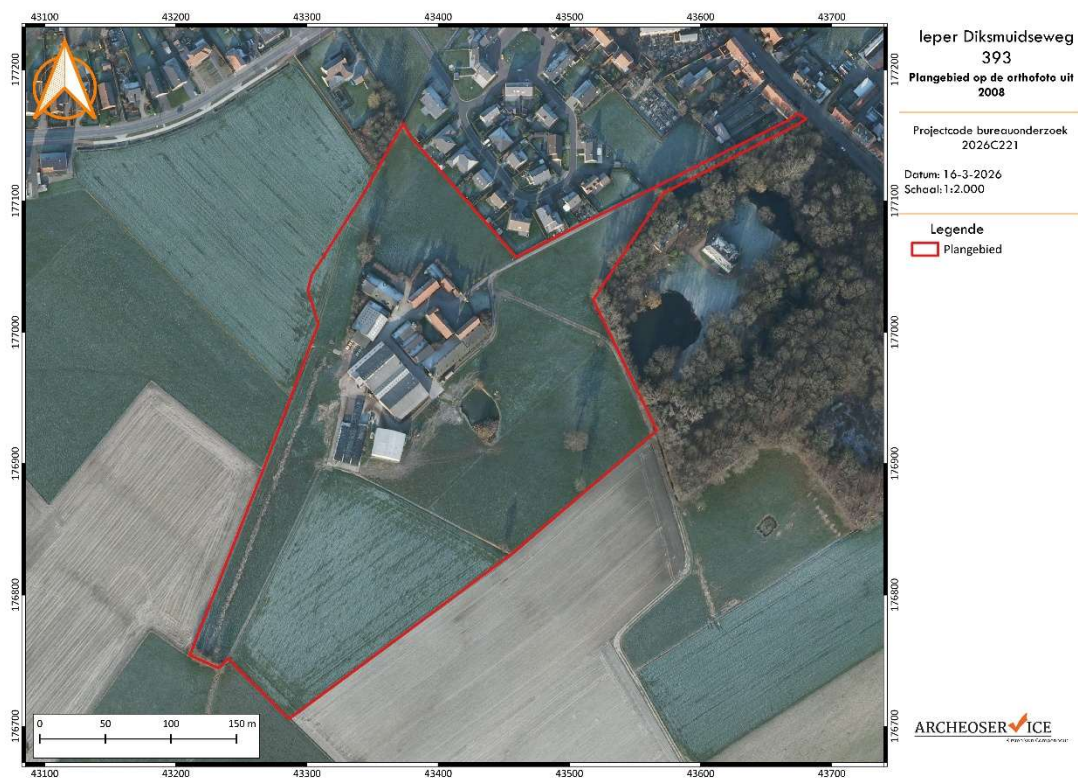
Figuur 27: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2000-2003.⁴⁰

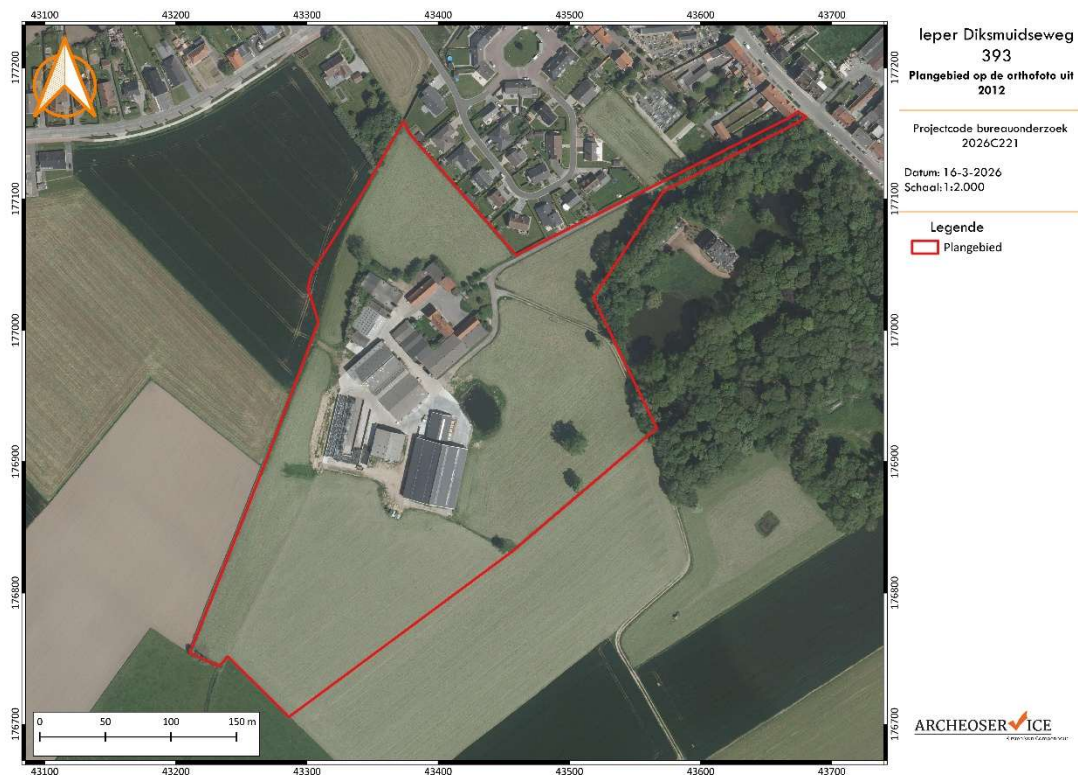
Figuur 28: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2006.⁴¹

⁴⁰ Agiv 2026.

⁴¹ Agiv 2026.

Figuur 29: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2008.⁴²

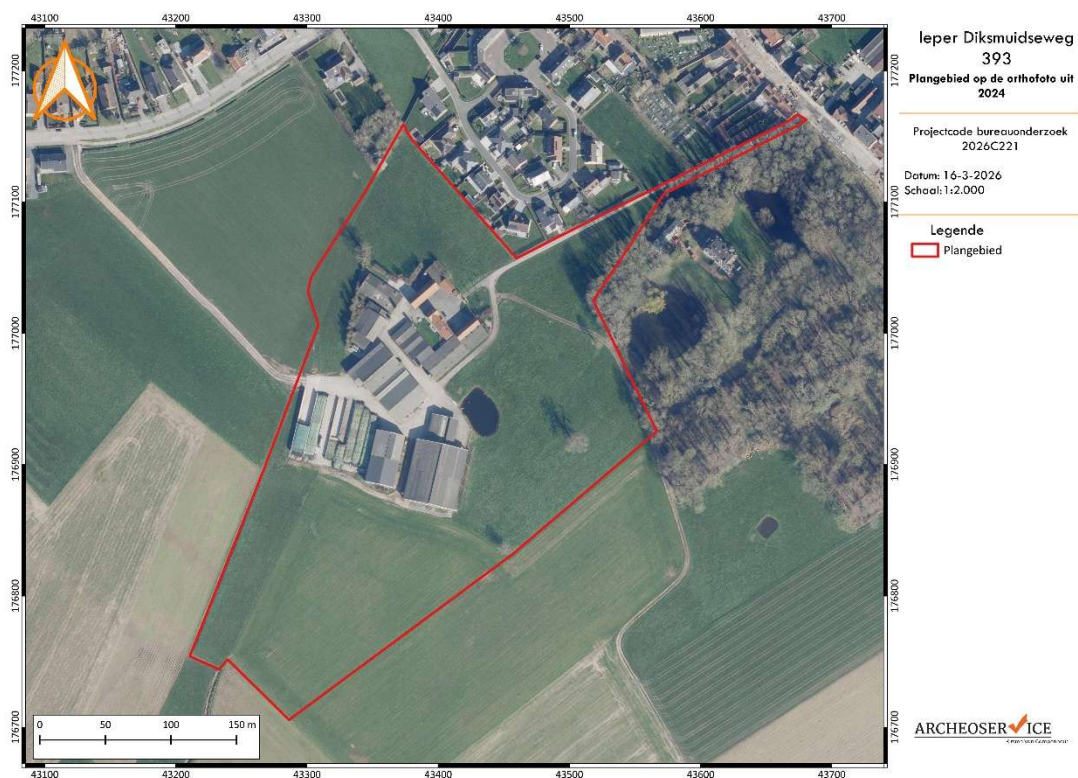
Figuur 30: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2012.⁴³

⁴² Agiv 2026.

⁴³ Agiv 2026.

Figuur 31: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2018.⁴⁴

Figuur 32: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2024.⁴⁵

44 Agiv 2026.

45 Agiv 2026.

1.2.4 BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de resultaten als volgt worden beantwoord:

- ✓ Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
Ja. Het plangebied maakt gedeeltelijk deel uit van een gekende archeologische site, namelijk de site met walgracht van het Kasteel van Boezinge (CAI 71462). Binnen het plangebied is op historische kaarten slechts één gebouw gekend dat vermoedelijk functioneel verbonden was met deze kasteelsite. De huidige hoeve dateert uit de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog. Toch zijn de gebouwen binnen het plangebied opgenomen in de Inventaris Bouwkundig Erfgoed als het historisch neerhof van het aanpalende kasteel.
Ook de ruimere omgeving kent een uitgesproken archeologische rijkdom met verschillende laatmiddeleeuwse sites met walgracht, historische bewoningskernen en relictten uit de Eerste Wereldoorlog.
- ✓ Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
Ja. Binnen het plangebied bevindt zich een actief landbouwbedrijf dat in de loop van de tweede helft van de 20ste eeuw sterk werd uitgebreid. De huidige bedrijfssite omvat meerdere stallen, loodsen, mestkelders, sleufsilo's, erfverhardingen, nutsleidingen en waterinfrastructuur. De aanwezigheid van deze structuren wijst op aanzienlijke bodemverstoringen binnen de bestaande bedrijfskern.
Daarnaast werd het landschap tijdens de Eerste Wereldoorlog intensief gebruikt voor militaire doeleinden. Historische luchtfoto's tonen de aanwezigheid van loopgraven, verbidingsstructuren, schuilplaatsen, een tijdelijke spoorlijn en talrijke inslagkraters. Deze activiteiten hebben lokaal bijkomende verstoringen van het bodemarchief veroorzaakt.
- ✓ Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
Het plangebied bevindt zich binnen een relatief vlak landbouwlandschap op zandleem- en kleigronden. Er zijn geen aanwijzingen voor grootschalige natuurlijke erosieprocessen die het bodemarchief substantieel zouden hebben aangetast. Wel kunnen de natte bodemomstandigheden in bepaalde delen van het plangebied bijdragen tot een goede bewaring van diepere grondsporen.
De belangrijkste factoren die de gaafheid van het bodemarchief beïnvloeden zijn echter antropogeen van aard, namelijk de historische landbouwactiviteiten, de uitbouw van het landbouwbedrijf en de militaire activiteiten tijdens de Eerste Wereldoorlog.
- ✓ Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
De geplande werken omvatten zowel oppervlakkige als diepe bodemingrepen. De meest ingrijpende verstoringen bestaan uit de bouw van een nieuwe melkveestal en kalverstal, waarbij onderkelderde constructies worden gerealiseerd met een uitgravingsdiepte tot circa 2,20 m onder het huidige maaiveld.
De aanleg van verhardingen en groenvoedersilo's blijft hoofdzakelijk beperkt tot ongeveer 40 cm onder maaiveld. De sloop van bestaande gebouwen vindt plaats binnen reeds verstoorde zones en veroorzaakt geen bijkomende verstoring van het bodemarchief.
Indien nog archeologische resten aanwezig zijn binnen de zones van de diepste uitgravingen, zullen deze door de geplande werken vernietigd worden.

- ✓ Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
Nee. In de onmiddellijke omgeving zijn slechts beperkte archeologische onderzoeken uitgevoerd. De beschikbare onderzoeken situeren zich voornamelijk langs infrastructuurtracés en leveren weinig informatie over de bodemopbouw binnen het huidige plangebied.
Wel tonen deze onderzoeken aan dat relictten uit de Eerste Wereldoorlog in de regio frequent voorkomen en lokaal goed bewaard kunnen zijn.
- ✓ Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein? Zo ja, wat is de aard van deze waarden?
Op basis van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van archeologische waarden binnen het onderzoeksterrein niet uitgesloten worden. De hoogste archeologische verwachting betreft in eerste instantie relictten uit de Eerste Wereldoorlog, waaronder loopgraven, schuilplaatsen, kraters en andere militaire infrastructuur die op basis van de historische luchtfotostudie binnen het plangebied worden verwacht. Daarnaast bestaat langs de noordoostelijke rand van het plangebied een gerichte verwachting voor resten van een historisch gebouw dat op de vooroorlogse cartografie is weergegeven en vermoedelijk functioneel verbonden was met het nabijgelegen Kasteel van Boezinge. Voor oudere archeologische periodes is de verwachting beperkter, maar kunnen archeologische resten op basis van de landschappelijke ligging en de beschikbare gegevens niet volledig worden uitgesloten..
- ✓ Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?
Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van archeologische resten binnen het plangebied niet uitgesloten worden. De archeologische verwachting heeft betrekking op verschillende periodes en contexten, waaronder mogelijke prehistorische occupatiesporen, mogelijke resten van het historische gebouw langs de huidige oprit dat vermoedelijk functioneel verbonden was met het kasteeldomein, alsook relictten uit de Eerste Wereldoorlog.
Tegelijkertijd bestaat er onvoldoende inzicht in de bodemopbouw, de bewaringstoestand van eventuele archeologische niveaus en de mate waarin het bodemarchief reeds verstoord werd door historische landbouwactiviteiten, militaire activiteiten tijdens de Eerste Wereldoorlog en de recente uitbouw van het landbouwbedrijf.
Om die reden wordt geadviseerd om in eerste instantie een landschappelijk booronderzoek uit te voeren. Dit onderzoek moet toelaten om de bodemkundige opbouw, de aanwezigheid van eventuele intacte bodemhorizonten, de diepte van het archeologisch relevante niveau en de algemene bewaringstoestand van het bodemarchief vast te stellen. Op basis van de resultaten van het landschappelijk booronderzoek kan vervolgens beoordeeld worden of bijkomend archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven noodzakelijk is en welke zones hiervoor prioritair in aanmerking komen.

1.3 SYNTHESE

1.3.1 INTERPRETATIE EN DATERING VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied *Ieper Diksmuidseweg 393* bevindt zich binnen een historisch waardevolle omgeving ten zuiden van de dorpskern van Boezinge. Op basis van de landschappelijke situering kunnen oudere archeologische resten, waaronder prehistorische occupatiesporen, niet volledig uitgesloten worden, hoewel hiervoor binnen het plangebied momenteel geen rechtstreekse aanwijzingen bestaan.

Het plangebied grenst aan het historische Kasteel van Boezinge, waarvan de eigenlijke kasteelsite zich ten noordoosten van het projectgebied bevindt. Historisch-cartografisch onderzoek toont aan dat binnen het plangebied vóór de Eerste Wereldoorlog slechts één gebouw aanwezig was langs de huidige oprit, dat vermoedelijk functioneel verbonden was met het kasteeldomein. De huidige hoeve is wel opgenomen in de Inventaris Bouwkundig Erfgoed onder de benaming 'Neerhof', maar historisch-cartografisch onderzoek toont aan dat deze benaming niet overeenstemt met de ontstaansgeschiedenis van de huidige bebouwing. Ze werd pas na de Eerste Wereldoorlog opgericht in het kader van de wederopbouw en vormt bijgevolg geen historische hoevesite.

Daarnaast maakte het plangebied tijdens de Eerste Wereldoorlog deel uit van het frontlandschap rond Boezinge. Historische luchtfoto's tonen de aanwezigheid van loopgraven, verbindingsloopgraven, schuilplaatsen, militaire spoorinfrastructuur en talrijke inslagkraters, waardoor een aanzienlijk potentieel bestaat voor oorlogsgerelateerde relictten.

Vanaf de tweede helft van de twintigste eeuw ontwikkelde het terrein zich tot een modern landbouwbedrijf. De aanleg van gebouwen, mestkelders, erfverhardingen en andere infrastructuur heeft plaatselijk geleid tot verstoringen van het bodemarchief. De omvang en diepte van deze verstoringen zijn echter onvoldoende gekend om de bewaringstoestand van eventuele archeologische resten betrouwbaar te beoordelen.

1.3.2 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- ✓ **Aardkundige gegevens:** Het plangebied bevindt zich binnen een zandleemlandschap op afzettingen van het Lid van Aalbeke. Op basis van de beschikbare bodemkundige gegevens kan niet uitgesloten worden dat lokaal nog intacte bodemhorizonten aanwezig zijn. Hierdoor blijft een beperkte tot matige verwachting bestaan voor prehistorische archeologische resten.
- ✓ **Archeologische gegevens:** Een deel van het plangebied overlapt met de gekende archeologische site van het Kasteel van Boezinge. Daarnaast bevinden zich in de ruime omgeving meerdere laatmiddeleeuwse sites met walgracht, historische bewoningskernen en oorlogsrelictten uit de Eerste Wereldoorlog.
- ✓ **Historische gegevens:** Het plangebied bevindt zich onmiddellijk ten zuiden van het historische Kasteel van Boezinge. Binnen het plangebied is op de vooroorlogse cartografie slechts één gebouw gekend langs de huidige oprit, dat vermoedelijk functioneel verbonden was met het kasteeldomein. De huidige landbouwhoeve werd pas na de Eerste

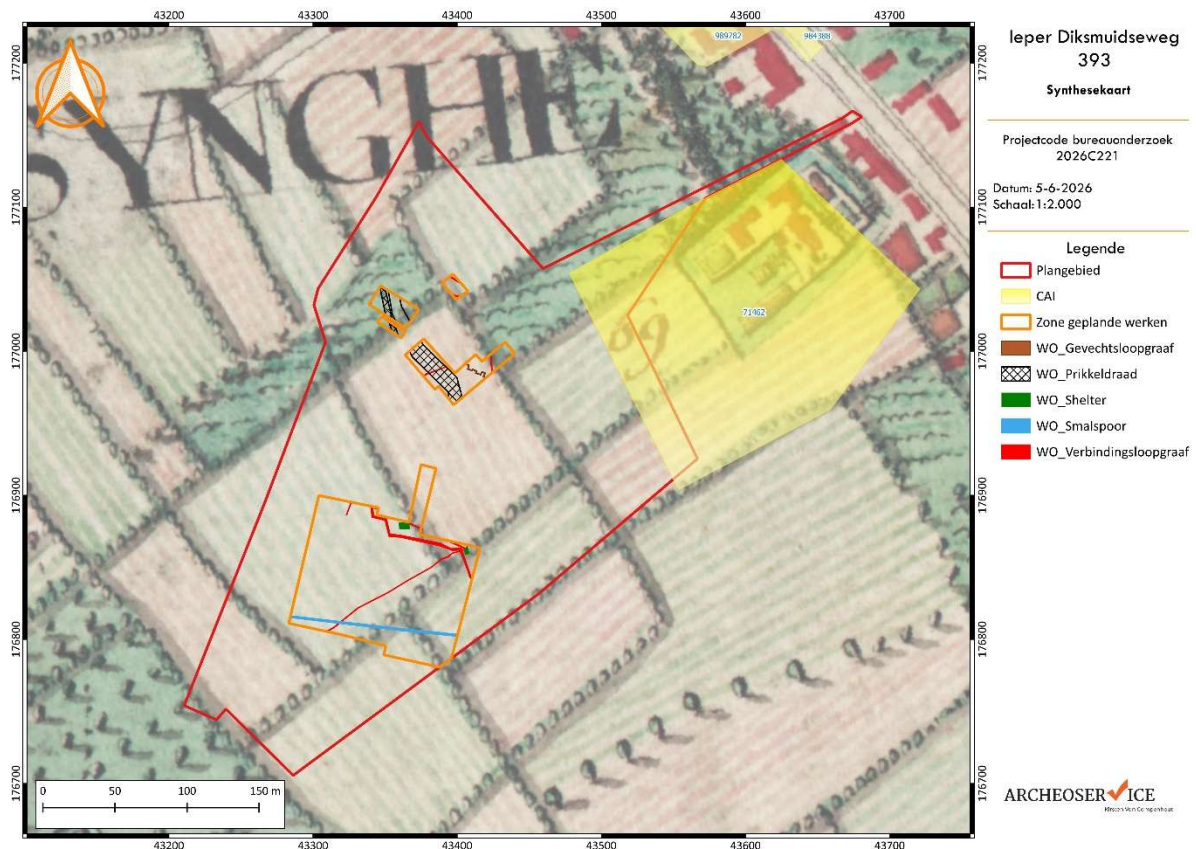
Wereldoorlog opgericht. Daarnaast maakt het plangebied deel uit van het voormalige frontlandschap van de Eerste Wereldoorlog.

- ✓ **Gekende verstoring:** Binnen de bestaande landbouwsite hebben de aanleg van gebouwen, mestkelders, verhardingen, nutsleidingen en andere infrastructuur lokaal geleid tot verstoringen van het bodemarchief. Daarnaast hebben militaire activiteiten tijdens de Eerste Wereldoorlog het oorspronkelijke bodemarchief plaatselijk beïnvloed.
- ✓ **Geplande verstoring:** De geplande werken omvatten omvangrijke bodemingrepen, waaronder een volledig onderkelderde melkveeststal en kalverstal met uitgravingsdieptes tot circa 2,20 m onder het maaiveld. Deze ingrepen hebben het potentieel om eventueel aanwezige archeologische resten volledig te vernietigen.

Op basis van de bureaustudie kan **niet** met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn, maar het potentieel op archeologische waarden is zeker aanwezig. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Op basis van de gegevens verkregen door het bureauonderzoek kan echter wel een archeologische verwachting voor het plangebied opgesteld worden.

Concluderend kan gesteld worden dat er een archeologische verwachting voor resten uit meerdere periodes aanwezig is. De hoogste archeologische verwachting betreft relictten uit de Eerste Wereldoorlog, waaronder loopgraven, schuilplaatsen en andere militaire infrastructuur die op basis van de historische luchtfotostudie binnen het plangebied worden verwacht. Daarnaast bestaat langs de noordoostelijke rand van het plangebied een gerichte verwachting voor resten van het historische gebouw dat op de vooroorlogse cartografie wordt weergegeven en vermoedelijk functioneel verbonden was met het nabijgelegen kasteeldomein. Voor oudere archeologische periodes blijft een beperktere verwachting bestaan.

Door het ontbreken van gegevens over de exacte bodemopbouw en de bewaringstoestand van het bodemarchief kan de archeologische verwachting momenteel niet verder verfijnd worden.

Figuur 33: Synthesekaart: Zone van geplande werken geplot op de Ferrariskaart met aanduiding van wereldoorlogstructuren.⁴⁶

1.3.3 AFWEGING NOODZAAK VERDER VOORONDERZOEK

Het bureauonderzoek toont aan dat binnen het plangebied een reëel archeologisch potentieel aanwezig is. Op basis van de historische luchtfotostudie bestaat een duidelijke verwachting voor relictten uit de Eerste Wereldoorlog. Daarnaast kan langs de noordoostelijke rand van het plangebied een historisch gebouw aanwezig zijn dat vermoedelijk functioneel verbonden was met het nabijgelegen Kasteel van Boezinge. Op basis van de aardkundige gegevens kunnen bovendien oudere archeologische niveaus niet volledig worden uitgesloten.

Bij de afweging van de noodzaak tot verder vooronderzoek dient rekening gehouden te worden met de aard van de geplande werken en de reeds aanwezige verstoringen. Een deel van de geplande werken bestaat uit de sloop van bestaande varkensstallen. Deze gebouwen werden opgetrokken boven ondergrondse mestkelders, waardoor het oorspronkelijke bodemarchief ter hoogte van deze constructies reeds vernietigd werd. De geplande sloopwerken blijven bovendien beperkt tot deze reeds verstoorde zones en gaan niet gepaard met bijkomende bodemingrepen buiten de bestaande verstoring. Om die reden worden de sloopzones niet relevant geacht voor verder archeologisch onderzoek.

De overige geplande werken situeren zich voornamelijk ten zuiden en ten oosten van de bestaande bedrijfsgebouwen en omvatten de bouw van een nieuwe melkveeststal, een nieuwe kalverstal, een mestsilo, bijkomende groenvoedersilo's en nieuwe verhardingen. Deze werken beslaan samen een oppervlakte van **ongeveer 10.715 m²**. In tegenstelling tot de sloopzones zijn er binnen deze zones

⁴⁶ Agiv 2025.

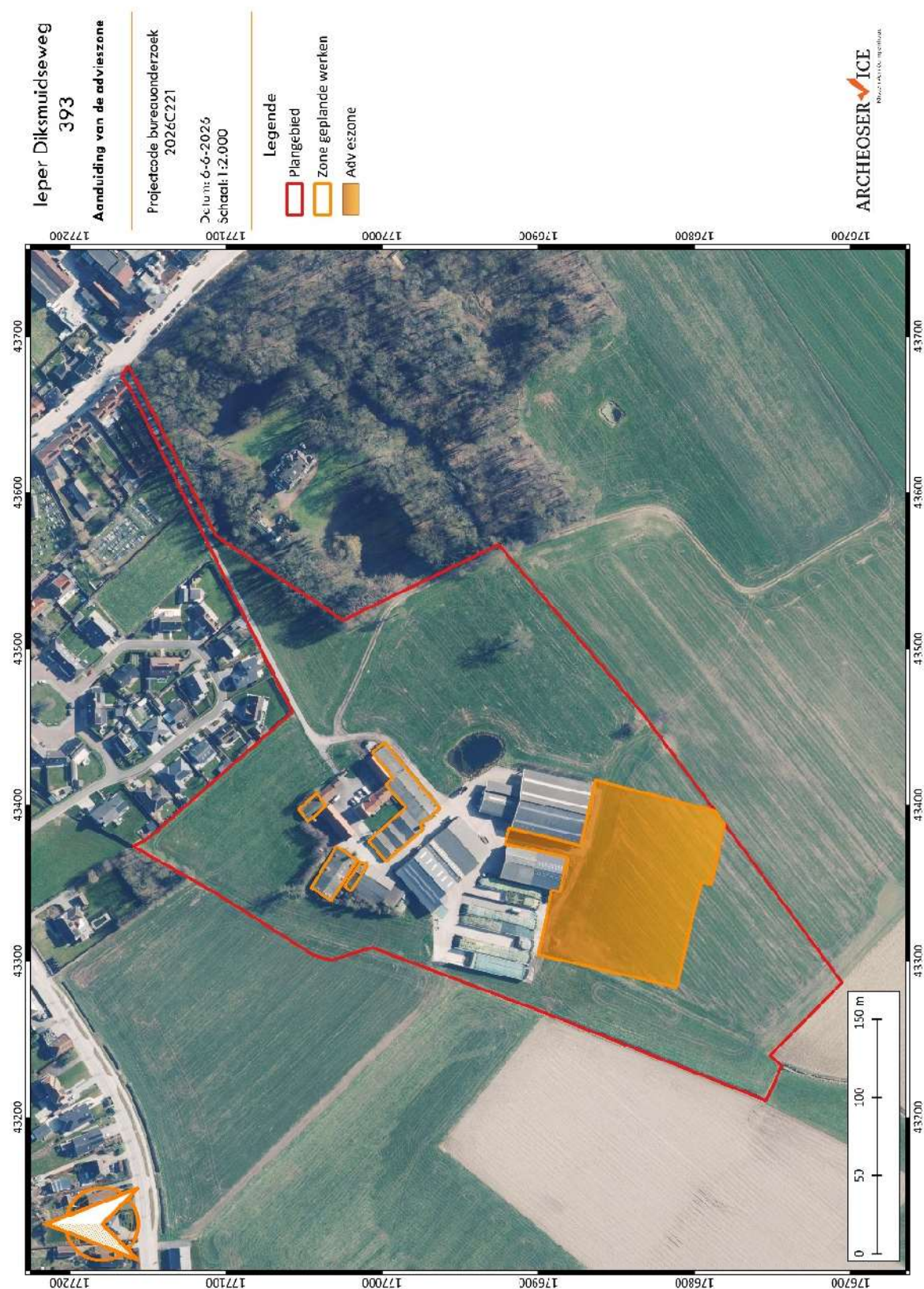
geen aanwijzingen dat het bodemarchief reeds op vergelijkbare schaal vernietigd werd. De geplande werken zullen hier leiden tot nieuwe bodemingrepen met verstoringsdieptes variërend van circa 40 cm tot 220 cm onder het huidige maaiveld.

Vooraf de bouw van de nieuwe melkveestal en kalverstal gaan gepaard met omvangrijke uitgravingen waarbij het bodemarchief over grote oppervlakten volledig verwijderd zal worden. Ook de aanleg van de mestilo en de bijkomende verhardingen en groenvoedersilo's zal eventuele archeologische resten aantasten of vernietigen. Gezien de omvang van deze ingrepen en de aanwezigheid van een reële archeologische verwachting kan een impact op eventueel aanwezige archeologische waarden niet uitgesloten worden.

Tegelijkertijd laat het bureauonderzoek niet toe om de bewaringstoestand van het bodemarchief binnen deze zones correct in te schatten. Er bestaat momenteel onvoldoende inzicht in de bodemopbouw, de diepte van eventuele archeologische niveaus en de mate waarin het bodemarchief lokaal reeds verstoord werd door historische landbouwactiviteiten of militaire activiteiten tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Om die reden wordt bijkomend archeologisch vooronderzoek noodzakelijk geacht voor de zones waar nieuwe bodemingrepen gepland zijn. Gezien de huidige kennislacunes wordt in eerste instantie een landschappelijk booronderzoek geadviseerd. Dit onderzoek moet toelaten de bodemopbouw, de bewaringstoestand van het bodemarchief, de aanwezigheid van eventuele intacte bodemhorizonten en de archeologische potentie van het terrein verder te evalueren. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan vervolgens bepaald worden of bijkomend archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven noodzakelijk is en welke delen van het plangebied hiervoor in aanmerking komen.

Aanbeveling: Het bureauonderzoek toont aan dat binnen het plangebied een reëel archeologisch potentieel aanwezig is. De voornaamste verwachting betreft relictten uit de Eerste Wereldoorlog, aangevuld met mogelijke resten van een historisch gebouw langs de noordoostelijke rand van het plangebied dat vermoedelijk functioneel verbonden was met het nabijgelegen Kasteel van Boezinge. Daarnaast kunnen oudere archeologische resten niet volledig worden uitgesloten. Gezien de omvang en diepte van de geplande bodemingrepen en de huidige onzekerheid omtrent de bodemopbouw en bewaringstoestand van het bodemarchief, wordt bijkomend vooronderzoek noodzakelijk geacht in een advieszone van 10.715 m². In eerste instantie wordt een landschappelijk booronderzoek geadviseerd.

Figuur 34: Afbakening van de advieszone.⁴⁷

⁴⁷ Agiv 2025.

SAMENVATTING

In het kader van een omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen werd door Archeoservice een archeologienota opgemaakt voor het plangebied Ieper Diksmuidseweg 393 (stad Ieper, provincie West-Vlaanderen). De initiatiefnemer plant de sloop van bestaande landbouwgebouwen, de bouw van een nieuwe melkveestal en kalverstal, de aanleg van een mestilo, bijkomende voedersilo's en nieuwe verhardingen. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 82.584 m². De oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt circa 11.350 m².

Het bureauonderzoek toont aan dat het plangebied zich bevindt binnen een archeologisch en historisch waardevolle omgeving. Een deel van het plangebied overlapt met de gekende archeologische site van het Kasteel van Boezinge. Binnen het plangebied bevindt zich bovendien het historische neerhof van dit kasteeldomein, opgenomen in de Inventaris Bouwkundig Erfgoed. De huidige hoeve binnen het plangebied dateert uit de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog en mag niet worden beschouwd als een historisch neerhof. Historische kaarten tonen aan dat het terrein gedurende meerdere eeuwen deel uitmaakte van een overwegend agrarisch landschap dat nauw verbonden was met het kasteeldomein.

Daarnaast bevindt het plangebied zich binnen het voormalige frontlandschap van de Eerste Wereldoorlog. Historische luchtfoto's tonen de aanwezigheid van verschillende militaire structuren, waaronder loopgraven, verbindingsloopgraven, schuilplaatsen, een militaire spoorlijn en talrijke inslagkraters. Hierdoor geldt een verhoogde verwachting voor oorlogsgerelateerde relictten.

De aardkundige gegevens laten niet toe om oudere archeologische niveaus volledig uit te sluiten. Hoewel er momenteel geen concrete aanwijzingen bestaan voor prehistorische vindplaatsen binnen het plangebied, kan de aanwezigheid van dergelijke resten niet uitgesloten worden.

De geplande werken omvatten verschillende diepe bodemingrepen. Vooral de bouw van de nieuwe melkveestal en kalverstal zal gepaard gaan met uitgravingen tot circa 2,20 m onder het maaiveld. Deze ingrepen kunnen leiden tot de vernietiging van eventueel aanwezige archeologische resten. Tegelijkertijd is onvoldoende gekend in welke mate het bodemarchief reeds verstoord werd door historische landbouwactiviteiten, militaire activiteiten tijdens de Eerste Wereldoorlog en recente uitbreidingen van het landbouwbedrijf.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt vastgesteld dat een reëel archeologisch potentieel aanwezig is, maar dat onvoldoende gegevens beschikbaar zijn over de bodemopbouw, de bewaringstoestand van het bodemarchief en de aanwezigheid van eventuele intacte archeologische niveaus. Om die reden wordt bijkomend archeologisch vooronderzoek noodzakelijk geacht in de zuidelijke zone. In eerste instantie wordt een landschappelijk booronderzoek geadviseerd om de bodemopbouw, verstoringsgraad en archeologische potentie van het terrein verder te evalueren. Op basis van de resultaten hiervan kan bepaald worden of bijkomend archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

BIBLIOGRAFIE

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2026: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), Brussel: https://www.onroenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

Agiv, 2026 (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen): <http://www.geopunt.be>.

Bogemans F., 1997: Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 1-7: Essen-Kapellen. Brussel: <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/pdf/kapellen7Qweb.pdf>.

CAI, 2026: Centraal Archeologisch Inventaris: <http://cai.onroenderfgoed.be/>.

DOV Vlaanderen, 2026: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

Geopunt, 2026: <http://www.geopunt.be>.

IOE, 2026. Inventaris Onroerend Erfgoed: <https://inventaris.onroenderfgoed.be>.

Koninklijke Bibliotheek van België, 2025: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.

De Moor G. & Mostaert F., 1993: Geomorfologische kaart van België 1:50000., Leuven.

National Library of Scotland, 2026. British First World War Trench Maps, 1915-1918: <https://maps.nls.uk/ww1/trenches/index.html>

Onroerend Erfgoed Vlaanderen, 2026: <https://www.onroenderfgoed.be>

Van Ranst E & Sys C., 2000: Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000), Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.

Verhulst A., 1995: Landschap en landbouw in middeleeuws Vlaanderen. Gent: Gemeentekrediet.

LIJSTEN

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Plangebied op de topografische kaart	3
Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan.	3
Figuur 3: Beslissingsboom in functie van huidig project.....	5
Figuur 4: Zicht op de objecten uit de inventaris bouwkundig erfgoed en de CAI.	6
Figuur 5: Enkele foto's van het Kasteel van Boezinge (boven) en het Neerhof (onder, huidig plangebied).	7
Figuur 6: Meest recente luchtopname van het plangebied en omgeving.	10
Figuur 7: Doorsnede bouwplannen.	11
Figuur 8: Aanduiding geplande sloopfase op de meest recente luchtopname van het plangebied en omgeving..	12
Figuur 9: Aanduiding geplande ingrepen op de meest recente luchtopname van het plangebied en omgeving..	13
Figuur 10: Plangebied op de tertiairgeologische kaart.....	20
Figuur 11: Plangebied op de quartairgeologische kaart.	20
Figuur 12: Plangebied op de bodemkaart.	21
Figuur 13: Plangebied op de potentiële bodemerosiekaart.....	21
Figuur 14: Uitgebreide weergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied.	22
Figuur 15: Detailweergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied en de hoogteprofielen.	23
Figuur 16: De twee hoogteprofielen van het terrein.....	23
Figuur 17: Overzicht van de archeologische data op het kadasterplan.....	26
Figuur 18: Weergave van het plangebied op de Ferrariskaart (1771-1777).....	30
Figuur 19: Weergave van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1843-1845).	30
Figuur 20: Weergave van het plangebied op de kaart van Vandermaelen (1846-1854).....	31
Figuur 21: Weergave van het plangebied op de Poppkaart (1842-1879).	31
Figuur 22: Een selectie van luchtfoto's uit 1915 (rechtsboven), 1916 (linksboven), 1917 (rechtsonder) en 1918 (linksonder).	33
Figuur 23: Weergave van het plangebied op de topografische kaart uit 1939.....	35
Figuur 24: Weergave van het plangebied op de topografische kaart uit 1969.....	35
Figuur 25: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1971.....	36
Figuur 26: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1990.....	36
Figuur 27: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2000-2003.....	37
Figuur 28: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2006.....	37
Figuur 29: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2008.....	38
Figuur 30: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2012.....	38
Figuur 31: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2018.....	39
Figuur 32: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2024.....	39
Figuur 33: Synthesekaart: Zone van geplande werken geplot op de Ferrariskaart met aanduiding van wereldoorlogstructuren.....	44
Figuur 34: Afbakening van de advieszone.	46

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1. Overzicht van de geplande ingrepen.....	9
Tabel 2. Overzicht van de landschappelijke resultaten	17
Tabel 3. Overzicht van de archeologische gegevens	24
Tabel 4: Overzicht van de CAI-meldingen binnen een straal van ongeveer 1000m.	25
Tabel 5: Overzicht van de archeologienota's (AN), nota's (N) en eindverslagen (E) in de buurt.	27
Tabel 6. Overzicht van de historische gegevens.....	27

BIJLAGEN

Bijlage 1. Bouwplannen

Bijlage 2. Desktoponderzoek Wereldoorlogergegoed Birger Stichelbaut

Bijlage 3. Risico-analyse CTE